Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэ гарана | № 305 (14110) | 1975 оной декабриин 30, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

СССР-эй ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИИН ТУРЦИДА ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

АНКАРА. (ТАСС). Хани ёhоной албанай хэрэгээр Турцида ерээд байhан СССР-эй правительственна делегациин толгойлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ Турциин Республикын Премьер-Министр С. Демирель обед эмхидхэбэ.

СССР-эй правительственна делегациин гэшүүд, Турциин гүрэнэй ажал ябуулагшад обедтэ хабаадалсаа.

Хани халуунаар, нүхэр ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн обедэй үедэ С. Демирель, А. Н. Косыгин үгэнүүдые хэлэhэн байна.

АНКАРА. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Турциин Республикын Президент Ф. Корутюрктай декабриин 27-до эндэ уулзажа хөөрэлдэбэ.

1972 ондо баталагдан абтаhан хани хүршэ харилсаанай гол ёhонууд тухай декларациин үндэhөөр hүүлэй жэлнүүдтэ Советскэ Союзай ба Турциин хоорондохи харилсаан, үгэеэ сэлгэлсэлгэ улам үргэдэжэ байна гэжэ хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдэhэн байна. Энэнь хоёр ороной хоорондохи али алиндань ашатай туhатай харилсаае үргэдхэн хүгжөөхэ, совет ба түүрэг арадуудай аша туhада хани хүршэ ёhоной харилсаае хүгжөөхэ арга олгохо байна.

Хоёр талые hонирхуулhан уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудые мүн лэ зүбшэн хэлсээ.

5 жэлэй түрүүшүүлэй эльдахэнэ

АЛХАСАЯА ХУРДАДХАХА АРГАТАЙБДИ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, «Комсомольский» совхозой хүдэлмэришэд ажахынгаа экономико хүгжөөхэ талаар hүүлэй жэлнүүдтэ нилээд амжалта туйлажа байна. Хүдөө ажахын гол шухала продуктнуудые гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбүүдые байгша оной октябриин нэгэндэ — гурбан hараар урид дүүргэзэ.

Юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй ёhоор 23290 центнер тушаахын орондо 23775 центнер мяха, 20700 центнерэй орондо 22186 центнер hүн худалдагдаа, 280 центнер ноохо тушааха түсэбнай 100 процент дүүргэгдээ. Түсэбэй ёhоор 10 мянган центнерэй орондо 15 мянган центнер ороohо таряа худалдаабди. Тиин совхозоймнай коллектив туйлаhанаараа hанаагаа амарангүй КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаад, түгэсхэхы жэлэй дүүрэтэр, табан жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур 1530 центнер мяха, 2500 центнер hү гүрэндөө худалдаха зорилгоор үбэлэй сагташье ниитынгээ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Юhэдэхи табан жэлдэ хараалагдаhан түсэбүүдээ болзорhоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ совхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл хубитаяа ехээр оруулаа гээд тэмдэглэхэ шухала. Туд бүриингөө табан жэлэй түсэбүүдые 4 жэлдэ дүүргэhэн үхэршэд Д-Д. А. Токтохоев, Б. Ш. Цыденеев, Н-Ц. Н. Батомункуев, тэрэшэлэн 4 жэл 9 hарада түсэб, уялгануудаа дүүргэhэн үхэршэд А. А. Верещагин, Н. В. Самохин, В. Н. Ринчинимаев, hаалишан . В. Климентьева гэгшэд мал ажалай продуктнуудые ихэгээр абажа, гүрэндэ худалдаха хамтынгаа зорилгонуудые бэелүүлгэдэ онсо ехэ габьяа харуулhан байна.

Ороohото ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлжэ, ниитын малые талха тарянай зүйлөөр хангаха, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ совхозой түрүү механизаторнууд В. П. Шумков, аха дүү Валерий болон Владимир Итюевтэн, хабарай тарилта, намарай ургаса хуряалгын ажалда жэл бүри шалгардаг жолоошод А. В. Орлов, Р. С. Шамякин, 1974 ондо 6000, 1975 ондо 6029 центнер ороohо хуряаhан комбайнер Ц. Д. Митыпов гэгшэдэй ехэхэн хубита бии. Юhэдэхи табан жэлэй ударник комбайнер Ц. Д. Митыпов солото ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан, «Республикын габьяата механизатор» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байха юм.

Манай солото, ажалша, малша хүнүүдэй туйлалтые экономическа талаhаа эли тодоор харахын тула наймадахи табан жэлэй дүнгүүдтэй сасуулан үзэхөөр. Хэрбээ үнгэрhэн табан жэлдэ 14012 центнер мяха гүрэндэ тушааhан байбал, 1971—1975 онуудта 24820 центнер худалдагдаха гэхэ гү, али 77 процентээр ехэ болохонь. Гектар бүриин ургаса 2,3 центнерээр нэмээ. Тариан ажалай ба мал ажахын ниитэ продукциин хэмжээн 38 процентээр, ажалай гаргаша харюулгын хэмжээн 25, ажалай бүтээсэ 23 процентээр урган дээшэлхэнь. Юhэдэхи табан жэлдэ 2 миллион түхэригэй капитальна барилга хэгдээ, 1 миллион 931 мянган түхэригтэ үйлэдбэриин фонднууд ашаглагдаа. Энэнь 8-дахи табан жэлэйхидэ орходоо hураггүй ехэ гээшэ лааб даа. 1974 он совхозой үйлэдбэридэ хэдышье бэрхэтэй жэл болоошье hаань, совхоз бүхы гаргашануудаа харюулаад, 11 мянга 700 түхэригэй сэбэр олзотой гараа hэн. Харин уридшалан тооложо үзэхэдэ, байгша ондо 50 мянга гаран түхэригэй сэбэр олзо абтаха байна.

Хэрбээ үнгэрhэн үбэлжэлгын үедэ үхэр мал олоор гарзалуулагдаагүй hаа, экономическа дүнгүүднай энэ жэлдэ үшөө hайн байха hэн. Тиин нёдондо үбэлэй бэрхэшээлнүүдhээ hургаал абажа, энэ жэлэй үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ тушаа эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байнабди. Үбэлэй hарануудта мяха, hү элбэгээр абаха, ниитынгээ малые гарзагүйгөөр үбэлжүүлхын түлөө Бэшүүрэй аймагай малшадай жэшээгээр манай совхозой малшад социалис мүрысөөндэ оролсобо. Үхэршэн, hаалишан, хонишон, адуушан бүхэн үбэлэй hарануудта социалис уялгануудые абанхай. Ниитын малые элбэг тэжээлээр хангаха ушартай таряашаднай ерэхэ хабарай тарилгада эртэнhээ бэлдэжэ байна. 20 мянган центнер өөhэдын үрэhэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ хаагаабди. Техникэ заhабарилга графигай ёhоор ябуулагдана. Совхоз жэл бүри ехэ талмайда шэнэ газар ашаглажа, мүнөө 12700 га хахалагдадаг газартай болонхой. Тэрэ тоодо 7 мянган гектар шахуу ороohото ургамалнууд таригдадаг. Һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ техникэ нэмэжэ абтаашье hаа, тракторнууд үшөөл дутана. Энээнhээ болоо, хабарай тарилга 25—30 үдэртэ унжагайруулагдана. Ороohото ургамалнуудай ургаса гектарай 15 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхын тулада эртэ хүйтэрдэг, шэрүүн уларилтай манай нютагта тарилгын болзорые 2,5 дахин хорооохо шухала. Хэрбээ К-701 түхэлэй 4—5 трактор худалдажа абаа hаа, богони болзорто тарилгаяа үнгэргэдэг болохо hэмди. Хүсэ ехэтэ тракторнуудые абаха захилыемнай дүүргэлгэдэ дээдын эмхи зургаанууд одоошье туhалха бэзэ гэжэ hанагдана. Гадна өөhэдынгөө хүсөөр шэнэ газар ашаглаха хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ аад, тусхай техникээр дутанабди. Тиимэhээ тусгаар түхеэрэгдэhэн С-100 түхэлэй 2—3 трактор хэрэгтэй. Ногоо муугаар ургадаг участогуудые элирүүлжэ, жэл бүри 500—700 гектар шэнэ газар ашаглаха аргатай ха юмбибди. Шэнэ газар ашаглажа, олон жэлэй ногоо 1900 гектарта таридаг болоhоной ашаар нилээд ехэ үбhэ нэмэжэ бэлэдхэхэhээ гадна, таримал ногооной үрэhэ элбэгээр хуряадаг болообди. Хэрбээ 1974 ондо сибириин волоснецын 36 тонно үрэhэ бэлдэжэ, 27 тонныень худалдаhан hаа, байгша ондо 68 тонно суглуулжа, энээнэйнгээ 50 тонныень республикынгаа бусад ажахынуудта худалдахамнай. Сашадаа ногооной үрэhэ улам ехээр хуряадаг болоно, жэл бүри бүхыдэнь 150—200 тоннодо хүргэхэ зорилго табигдана. Энээнэй тулада нута сабшалангаа hайжаруулха тусхай отряд байгуулжа, түхэреэн жэлдэ хүдэлгэхэ хэрэгтэй. Теэд колесно тракторнуудай баhал дутамаг байhан ушарhаа энэ шухала хэрэгые хүсэндэнь хүргэжэ шадангүйбди. Энэл шалтагаанаар сабшалан, таряалангай урэжэл дээшэлүүлхэ хоёр hарада органическа үтэгжүүлгэ зөөхэ хүдэлмэреэ удааруулжа, хойшо татажа байнабди.

Эдэ үдэрнүүдтэ манай хүдэлмэришэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ туйлаха амжалтынгаа үндэhэ hуури байгуулхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байнхай. Совхозой партийна организаци, дирекци тэдэнэй үүсхэлые дэмжэн, урдаа табигдаhан харюусалгата зорилгонуудые шиидхэлгэдэнь аша үрэтэй нүлөө үзүүлхэ эмхидхэлэй-политическэ хүдэлмэри ябуулна.

Н. НАЙДАНОВ,
Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой директор.

Баргажанай аймагай Хилгын колхозой механизаторнууд оньhон техникээ хохоо хаhа саг соонь заhабаридаг юм. Һүүлэй мэдээ эндэ дүрбэн колесно, ан гусеничнэ трактор заhабарилагдаад байна.

Бүхы техникээ түргэнөөр, шанартайгаар заhабарилха тухай Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй механизаторнуудай уряае ихид дэмжээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой заhабарилагдаhан тракторнууд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

XXV КПСС-эй СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Улаан тугта хүртэбэ

«Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинуудай коллективүүд hүүлэй hаранuудта шангаар хүдэлжэ гараба. Хүрбын леспромхозой хүдэлмэришэд ноябриин эхинhээ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, модо бэлэдхэхэ даабаряа 16 процентээр, товарна продукци гаргаха даабаряа 17 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэнэй дундаhаа эрхимлэбэ.

Хүрбын леспромхозой коллектив ноябрь hарын дүнгөөр «Забайкаллес» нэгэдэлэй, профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба. Итанцын леспромхозой, Буряадай мебелиин. модо болбосоруулгын комбинадай коллективүүдэй хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдээ.

Н. ТЮРНЕВ.

Үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүд

Яруунын аймагай Гүүндэ hуурин шадар шэнэ тосхон баригдажа байна. Эндэ Озерный шанаржуулгын комбинадай барилгашад болон хүдэлмэришэд ажаhууха юм. Буряадай барилгын управлениин 117-дохи нүүдэл колоннын коллективтэ энэ барилга даалгагданхай. Тус коллектив байрын хоёр гэр, котельнэ, барилгын материал хадагалха дулаалагдаhан склад, хоёр айлай байха гэр барижа дүүргээ. Энэ оной эхинhээ эндэ табан зуун мянган түхэригэй барилга хэгдээд байна.

Д-Д. ГАРМАЕВ.

Уялгаяа дүүргэбэ

Буряадай мебелиин ба модо болбосоруулдаг комбинадай коллектив продукци худалдаха түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид декабриин 20-до дүүргэжэ, даабариhаа гадуур 270 мянган түхэригэй продукци худалдаха гэhэн уялгатай hэн.

10 миллион 278 мянган түхэригэй продукци худалдаха жэлэйнгээ даабари байгша оной декабриин 18-да дүүргээ. Манай коллектив жэлэй дүүрэтэр үшөө 400 мянган түхэригэй продукци худалдаха.

Н. ЖУРАВЛЕВ,
БМДК-гай үйлэдбэриин таhагай ахалагша инженер.

Даабариhаа гадуур — 3 миллион

Түсэбhөө гадуур гаргаhан шифер БАМ-ай барилгашадта эльгээхэ гэhэн шиидхэбэри манай заводой коллектив гаргаhан юм. 1975 оной 11 hарын даабариhаа гадуур 3 миллион хэhэг шифер гаргаhан байнабди. Ажалай бүтээсэ 3 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Манай заводой коллектив партиин XXV съездэдэ зорюулан абаhан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байhандаа урма баяртайнууд. Коллективнай түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид декабриин 29-дэ дүүргэжэ, хараалагдаhан түсэбhөө гадуур 3.500 мянган хэhэг шифер гаргаба.

Н. ПОЗДНЯКОВА.
Тимлюйн асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводой түсэблэлгын таhагай начальник.

СОВЕТ-ТҮҮРЭГ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

АНКАРА (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Турциин Республикын Премьер-Министр Сулейман Демирелиин хоорондо хөөрэлдөөнүүд декабриин 27-до эндэ эхилбэ.

Советскэ Союзай ба Турциин хоорондохи хоёр талын харилсаае хүгжөөхэ хараа түсэбүүдые зүбшэн хэлсэhэн байгаа. Совет ба түүрэг арадуудай аша туhада политическэ, экономическа ба бусад асуудалнуудаар хоёр ороной хоорондохи харилсаае саашадань эдэбхижүүлхэ хэрэгтэ харилсаа холбоон, энэ талаар туйлагдаhан дүй дүршэл hайн үндэhэ hуури табиха байна гээд тэмдэглэгдээ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдэй үндэhөөр хоёр талые hонирхуулhан уласхоорондын мүнөөнэй байдалай гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Зүблөөнэй түгэсхэлэй актын бүхы гуримуудые бэелүүлхэ хараатай байhанаа хоёр тала тэмдэглээ. Энэнь бата эб найрамдал хангаха ажал ябуулгын удаан болзорой программа болоно гээд Советскэ Союз, Турци тоолоно.

Совет талаhаа — Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшко, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо С. П. Козырев, ГКЭС-эй түрүүлэгшын орлогшо И. А. Кулев, СССР-hээ Турцида байдаг элшэн сайд А. А. Родионов. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын туhалагша Б. Т. Бацанов, Ю .В. Фирсов болон бусад тусхай тушаалтад;

Турциин талаhаа — гадаадын хэрэгүүдэй министр И. С. Чаглаянгиль, МИД-эй генеральна секретарь Ш. Элекдаг, МИД-эй департаментнуудай генеральна директорнүүд Тезель, Гекмен, Акбиль, Озен ба бусад тусхай тушаалтад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаhан байна.

Хөөрэлдөөнүүд халуун дулаан, нүхэр ёhоной оршон байдалда үнгэрөө.

Үдэhөө хойшо хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэбэ.

ҮНДЭР БАЯН УРГАСЫН ХҮСЭТЭ АРГА НӨӨСЭ

Хүдөө ажахыда хими нэбтэрүүлхэ талаар бүхэроссин зүблөөн Москвада болоно дүүрэбэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань ашаг үрэ ехэтэй болгохо, үндэр баян ургаса хуряажа абалгада нүлөөлхэ шухала нүхэсэл — тариан ба мал ажалда химии нэбтэрүүлхэ гол шухала асуудалнуудые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев зүблөөн дээрэ үгэ хэлэбэ. Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ республикын ажалшадай ехэ хубитаяа оруулhан тухайнь тэрэ хөөрэhэн байна. КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй үндэhэ hуурииень табиhан хүдөө ажахын үйлэдбэриие али бүхы талаарнь ашагтай болгохо гээшэ партиин аграрна политикын гол программа болоно гээд оратор саашадаа тэмдэглээ. Хараалhан зорилгоёо бэелүүлхэ зам партимнай тодорхойлбо. Энэнь юун бэ гэхэдэ, газар элдүүрилгые үргэлжэдэнь оньhожоруулха, химии нэбтэрүүлхэ, шанаржуулан hайжаруулха хэрэг болоно. Энэ хараа шугамай үндэhөөр хүдөө ажахын үйлэдбэридэ химии нэбтэрүүлгэ саашадань хүгжөөгдэhэн байна.

Минеральна ба нютагай үтэгжүүлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, хужарлиг газарай хүрьhэ избёосхоор баяжуулха, хужарлиг хүрьhэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнуудта оратор дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ.

«РСФСР-эй Хара хүрьhэтэ бэшэ зонын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхын тула ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байhан тухайда тогтожо хэлэхэ шухала гээд М. С. Соломенцев мэдүүлээ. Энэ зонын колхоз, совхозууд hомологдоhон мүнгэ зөөриие ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын тула эдэбхитэйгээр бэлдэхэ ёhотой.

Удаань М. С. Соломенцев мал ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлхэ асуудалда тогтожо хэлэбэ.

Россин Федерациин хүдөө ажахын ажалшад үндэр үрэ дүнгүүдые харуулжа, партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха юм гэжэ М. С. Соломенцев зүблөөндэ хабаадагшадай үмэнэhөө партиин Центральна Комитедые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые найдуулаа.

Колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехникын» эмхинүүдэй колхозниктуудта, хүдэлмэришэдтэ, алба хаагшадта, мэргэжэлтэдтэ, гүрэнэй агрохимическэ албанай ба эрдэмшэнжэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулhан Хандалга зүблөөндэ хабаадагшад абаhан байна.

(ТАСС).

СОВЕТ ВЕРТОЛЁДОЙ ЭКИПАЖЫЕ ТАБИБА

ПЕКИН. (ТАСС). 1974 оной мартын 14-дэ хуули бусаар баригдаhан совет вертоледой экипажые Хитадай засагаархидай табиhан тухайнь эндэ соносхогдоо.

«Хитадай газар дайда руу зорюута ниидэжэ ороогүй байhан тухай совет экипажай баталамжанууд үнэн зүб байба гэжэ мүрдэлгөөр элирүүлэгдээ», тиин вертоледой экипажые сүлөөлжэ, вертолёдые совет талада бусааха гэhэн шиидхэбэри Хитадай засагаархид абаhан байна гэжэ КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Пекиндэхи совет элшэн сайдта мэдүүлбэ.

Хүндөөр үбшэлhэн сэрэгэй алба хаагшые дары түргөөр больницада абаашахын тула гурбан хүнhөө бүридэhэн экипажтай совет хилын сахюулай вертоледой 1974 оной мартын 14-дэ Белеши (Алтайн хизаар) гэжэ район худар ниидэн гараhаниинь мэдээжэ. Урда тээнь мэдээсэгдэhэнэй ёhоор хүшэр бэрхэшээлтэй сагай уларилда вертолет орожо, түлишынгөө дууhахада, КНР-эй газар дээрэ хилэ шадар бууха баатай болоhон юм.

Хуули бусаар баригдаhан совет экипаж ба вертоледые бусааха эрилтэ Совет правительство Хитадай талада нэгэнтэ бэшэ табиhан байгаа.

БАЯРАЙ МИТИНГ БОЛОБО

ИСКЕНДЕРУН. (ТАСС). Совет-түүрэг экономическа харилсаанай хэлсээнэй үндэhөөр баригдаhан Искендерунска металлургическа завод нээлгын баяр ёhололдо хабаадахаяа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй СССР-эй правительственна делегаци декабриин 28-да Анкараhаа эндэ ерэбэ.

Турциин Республикын Премьер-Министр Сулейман Демирель делегацитай хамта ерэлсээ.

Завод нээлгэдэ зорюулагдаhан олоной хабаадалгатай баярай митинг дээрэ А. Н. Косыгин үгэ хэлэбэ.

Металлургическа завод бариха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ, мэргэжэл шадабаряа зорюулhан хүнүүдые: Турциин хүдэлмэришэдые, инженернүүдые, хүтэлбэрилэгшэдые, мүн барилгада хабаадаhан совет мэргэжэлтэдые халуунаар амаршалнабди.

Советскэ Союзай ба Турциин хоорондохи экономическа харилсаан заншалта болонхой. Энэ харилсаан аяар гушаад онуудhаа эхитэй юм гэжэ А. Н. Косыгин тэмдэглээ.

Хоёр ороной хоорондохи харилсаан hайн ерээдүйтэй байна. Энэнь уласхоорондын оршон байдалда болоhон хубилалтануудта бүри мүhэн харюусана гэжэ А. Н. Косыгин хэлэбэ.

Советскэ Союзай правительствын, совет арадай үмэнэhөө А. Н. Косыгин баярай митингдэ хабаадагшадта, бүхы түүрэг арадта hайниие хүсэhэн байна.

С. Демирель үгэ хэлэхэдээ, Турциин национальна промышленность байгуулгада нүлөөлhэн туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө Советскэ Союзда баяр баясхалан хүргэбэ.

А. Н. Косыгинай, С. Демирелиин үгэ хэлэхэдэ, суглагашад хани халуунаар, нэрьемэ альга ташалгаар угтаhан байгаа.

Митинг дүүрэбэ. А. Н. Косыгин, С. Демирель заводые ашаглалгада оруулhан тухай hүлдэ тэмдэгтэ дохёо үгөө.

Удаань совет ба түүрэг гүрэнэй ажал ябуулагшад предприятитай танилсаhан байна.

АНКАРА. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй СССР-эй правительственна делегаци Искендерун ошоhоноо декабриин 28-да эндэ бусажа ерэбэ.

Турциин Премьер-Министр С. Демирель Совет делегацитай хамта Анкара ерэлсээ.

„Салют-4" гэжэ станци ниидэhээр

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци жэлэй турша соо ниидэжэ ябаhаар.

Энэ үе соо космонавтнуудай хоёр экспедици дүн хамта гурба hарын туршада станци дээрэ хүдэлhэн байна. СССР-эй лётчик-космонавтнууд нүхэд А. А. Губарев, Г. М. Гречко, удаань П. И. Климук, В. И. Севастьянов гэгшэдhээ бүридэhэн экипажнууд эрдэм, техникын, медико-биологическа туршалгануудай, шэнжэлгэнүүдэй үргэн ехэ программа бэелүүлээ.

Наранай элшээр хүдэлдэг телескопой туhаламжаар Наранай нюруу дээрэхи элдэб хубилалтануудые элирхэйлhэн хэдэн зуугаад үнэтэ шухаг буулгабари хэгдээ.

Экипажнууд Газарай атмосферын ба Газар шадарай замбуулинай дайда соохи физическэ шэнжэнүүдые үргэнөөр шэнжэлhэн байна.

Сэлэнгынхидэй үүсхэл дэмжэнэбди

ЗАҺАБАРИЛАГШАД ГРАФИГАА АЛДАНАГҮЙ

...ахахын механизаторнууд ... инженерно-техническэ ...мэрилэгшэд хамтынгаа ...ан дээрэ сэлэнгынхидэй ...л халуунаар дэмжэжэ, ...ай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы техникээ партиин ...съездын нээгдэхэ үдэр ...эр заhабарилжа бэлэн ...о гэhэн социалис уялгатанхай. Совхоздомнай ...түхэлэй 79 трактор, ...мбайн, 54 сеялкэ, 49 болон бусад машина түхеэрэгнүүд бии.

...рай хүдэлмэриин hүүлэй трактор, комбайнууд хүдөө ажахын машина суглуулагдажа, сэбэрлэгдээд, тусхай комиссяар ... абтадаг. Тиихэдээ техникын ямар юумэ ...муудаhые, hэлэгдэхэ, ...рилагдаха болоhые ...алан тодоруулагдадаг. Заhабарилгын хүдэлмэри ...онь hайн шанартайгаар ...эхэ, механизаторнууд ...инженерно-техническэ ...мэрилэгшэдэй бүтээсэ ...гээр ажаллаха эрхэ ...МТМ-дэ хүсэд олгогдоо. Жэшээнь, энэ жэлдэ запасной частьнуудые, ...аккумуляторнуудые хадагалха складууд баригдажа, ...алгада тушаагдаа. Тэндэ ...улаан, сэбэр, гэрэлтэй, ... Тиихэдэ машинно...рна мастерскойн байр ...халуун уhаар дулаалагдадаг болонхой. Тиигээд заhабарилга хэжэ байгаа ...улаан байра соо хүдэлнэ.

Трактор, машинануудай заhабарилга агрегатно-узловой аргаар хэгдэнэ. Хүдэлмэриин шанар яhала hайн. Заhабарилагдажа бэлэн болоhон техникэ тусхай комиссяар тушаан абтаад, нэгэ газарта табигдадаг. Ахамад инженерэй зүбшөөлгүйгөөр хэншье тракторта hууха эрхэгүй юм.

МТМ-дэ токарь, слесарь, моторист, аккумуляторщик гэхэ мэтэ элдэб мэргэжэлтэй 13 хүн саг үргэлжэ ажалладаг. Мүнөө тэдэндэ тракторна бригадануудhаа 12 механизатор нэмэгдэжэ үгтэнхэй. Заhабарилга график соогоо ябана. Дүрбэдэхи кварталда заhабарилагдахаар хараалагдаhан 12 тракторай 9-ниинь бэлэн болонхой. Жэлэй дүүрэтэр түсэбөө үлүүлхэбди. Мастерской соо нэгэн доро 6 трактор заhабарилнабди. Аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлдэ заhабарилагдахаар 4 трактор, комбайнай узелнууд эльгээгдэнхэй. Газарай хүрьhэ элдүүрилдэг машинанууд отделенинүүдтэ заhабарилагдана. Мүнөө үедэ 30 плуг, 15 сеялкэ бэлэн болонхой. Оньhон техникэ хабарай хүдэлмэридэ бэлдэхэ хэрэг Зандинай, Гашейн отделенинүүдтэ эмхитэйгээр, гарафик соогоо ябуулагдана. Жэшээнь, В. А. Доржиевай хүтэлбэрилдэг Зандинай бригадынхид плугуудаа бэлэн болгоод, сеялкэнүүдээ заhабарилжа байна.

Механизаторнуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Зандинhаа республикын габьяата механизатор, аймагай Соведэй депутат В. Н. Дашинимаев, Гашейhээ У. Е. Болонев, мотористнар М. Е. Баранов, В. А. Ласточкин, токарь П. Г. Крапуков, слесарь П. А. Аносов гэгшэд түрүүлжэ ябадаг. Механизатор, слесарь, токарь, юрэдөө МТМ-дэ хүдэлдэг хүн бүхэн үдэрэйнгөө даабари дүүргэнгүй гэртээ ошодоггүй заншалтай. Заhабарилгын бүхы хүдэлмэри совхозой партком, дирекци өөhэдынгөө нарин хиналта доро абанхай. Мүрысөөнэй дүн саг соогоо гаргагдажа, эли газарта үлгэгдэдэг, механизаторнуудай дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэдэг, дутуу дунданууд элирүүлэгдэжэ, тэдэниие түргэн үсадхаха хэмжээнүүд абтадаг. Совхозой столоводо механизаторнууд ээлжээндэ байнгүй дуратай эдеэ хоолоо шэлэн абадаг.

Хабарай тарилгада хабаадуулагдаха оньhон техникэ заhабарилга бүри урагшатай ябаха аад, запасной частьнууд дуталдажа, ажалдамнай горитой hаад ушаруулна. Жэшээнь, двигательнүүдтэ коленчата вал, поршневой группада элдэб детальнууд, ходовой частьда гэнжэнүүд, подшипнигууд дуталдана. Сеялкэнүүдтэ юуншье үгы. Илангаяа «СЗП 3,6» түхэлэй шэнэ сеялкэдэ храповой муфт хаанашье үгы. Эдэ частьнуудта захил үни хада хэгдэhэн юм.

Оньhон техникэ аша үрэтэйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр, дүүрэн хүсэндэнь ашаглаха, зүбөөр хадагалха, харууhалха хэрэгтэ бидэ гол анхаралаа хандуулдагбди. Энэ талаар зарим дүй дүршэлтэй, механизаторнууднай харюусалга ехэтэй болонхой. Трактор, машинануудые зүбөөр хадагалха республиканска мүрысөөндэ хабаадалсажа, hайн үрэ дүн туйладагбди. Һүүлэй хоёр жэл удаа дараалан хоёрдохи hуурида гаража, ашаанай хоёр автомашинаар шагнагдаа hэмди. Мүнөө жэлэй мүрысөөндэ баhал хабаадалсанабди. Түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ, республиканска шанда хүртэхэ гэhэн зорилготойбди.

Партиин XXV съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр бүхы техникээ заhабарилжа бэлэн болгохо гэhэн уялгаяа бодотоор бэелүүлхын, хабарай хүдэлмэридэ трактор, машина болон хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдээ бэлэн болгохын түлөө совхозоймнай механизаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалайнгаа эршэ үдэр бүри шангадхана.

П. ЛЫГДУНОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой ахамад инженер.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭБЭ

Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой малшад КПСС-эй XXV съездые ажалай эрхим бүлэгүүдээр угтахын тула хамаг хүсэеэ элсүүлэн хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь хубиингаа табан жэлэй түсэб урагшатайгаар дүүргээд, арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

Совхозой hаалишадай дундаhаа Гильбэрын фермын hаалишан Людмила Бимбаевна Бадмаева хубиингаа табан жэлэй түсэб болзорhоо түрүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ онсо шалгараа. Нүхэр Бадмаева 1.718 центнер hү табан жэлэй туршада hааха түсэбтэй байгаад 1800-гаад центнер абаа. Энэ нүхэр байгша ондо үнеэн бүриhөө 2600 гаран килограмм hү абажа, ажахы дотороо эрхим дүн туйланхай. Тиигэжэ түгэсхэхы жэлдэ абаhан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргээ. Гурбадахи hараа арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байнхай.

Ажахын үнинэй hаалишадай нэгэн Мария Доржиевна Пурбуева баhал хубиингаа табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргээ. Ажалша бэрхэ нүхэр 2.092 центнер hү абаха ёhотой байбал, тэрэнээ 2.300 центнертэ хүргэhэн байна.

Ахалагша хонишон Данзан Чимитович Бандаевай бригадын гэшүүд табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлээ. Табан жэлэй туршада тэдэнэр отарынгаа хонидhоо 89 центнер ноohо хайшалжа, түсэбөө 1,5 центнерээр үлүүлээ. Отарынь хонидой тоо толгой хоёр дахин олошорhон байха юм. Табан жэлэй түсэбhөө үлүү 148 хурьган энэ отарада абтаа.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй манлайда ябадаг тус совхозой түрүү малшад энэ үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэжэ, малhаа абтадаг ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ.

А. НАГАСЛАЕВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ПАРТИИН ТҮСЭБ — *арадай хэрэг*

«СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1976—1980 ОНУУДТА ХҮГЖӨӨХЭ ГОЛ ШЭГЛЭЛНҮҮД» ТУШАА ПАРТИИН XXV СЪЕЗДДЭ ТАБИГДАҺАН КПСС-эй ЦК-гай ПРОЕКТЫЕ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

БУЛТАНАЙМНАЙ ХЭРЭГ

«Продукциин шанар болон ассортиментыень улам саашадань һайжаруулха ябадал хараалха. Мүнөө үеын эрилтэдэ харюусамаар шэнэ янза түхэлтэй хэрэгсэлнүүдые олоор үйлэдбэрилхэ. Бүтээн гаргагдадаг продукциин нитэ хэмжээн соо эгээл дээдэ зэргын шанартай хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ гээд» партиин XXV съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тушаа КПСС-эй ЦК-гай проект соо хэлэгдэнэ.

Хүдэлмэришэд, хүдөө ажалшад, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад хаа хаанагүй энэ проектые зүбшэн хэлсэжэ, һанамжа, дурадхалнуудаа оруулна. Юһэдэхи табан жэл дүүрэжэ, арбадахи табан жэлэй богоһо алхагдаба. Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай проекттэй һайса танилсаад, шэнжэлээд байхадаа, арбадахи табан жэлэй туршада бүри һайнаар хүдэлжэ, Эхэ оронойнгоо экономикые хурдан түргэнөөр хүгжөөлсэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха һанаа хүн бүхэн ойлгоно.

Арбадахи табан жэлэй туршада муугаар хүдэлжэ болохогүй бшуу даа. Эдэ жэлнүүдтэ продукциин шанарые эрид һайжаруулха болонобди. Тиимэ эрилтэ түрэл Коммунис партимнай, Эхэ оромнай бидэнэй урда табина. Бидэнэр бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, продукциин шанарые һайжаруулхын тула хаба шадалаа гаргахал болонобди.

Манай модоной баазын коллектив КПСС-эй ЦК-гай проект зүбшэн хэлсэжэ байна. Мүнөө цехүүдэй, бригадануудай коллективүүдтэ суглаанууд үнгэргэгдэбэ. Хүдэлмэришэднай КПСС-эй ЦК-гай проектые һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэд. Һайн шанартай продукци улам ехээр гаргажа, ажалшадай байдал һуудалые һайжаруулха гэһэн зорилго түрэл коммунис партимнай табина. Энээнэй урмада бии байгаа арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэжэ, үшөөл һайнаар хүдэлхэбди гэжэ манай коллектив мэдүүлнэ.

Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй туршада муу бэшэ урэ дүнгүүдые түйлаһан байнабди. Продукци худалдаха табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид, октябриин 19-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2,5 миллион түхэригэй продукци худалдаһан байнабди. Табан жэлэй эхинһээ 1.167 мянган кубометр модо болбосоруулжа, 6,976 мянган түхэригэй мебель хэжэ гаргаабди. Һайнаар хүдэлжэ байһанайнгаа түлөө коллективнай СССР-эй модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар нэгэтэ бэшэ шагнагдаһан юм. 1975 оной гурбадахи квартал соо дэлгэрһэн мүрысөөндэ манай коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, министерство ба профсоюзайнгаа ЦК-гай хоёрдохи мүнгэн шан абаа һэмди.

Эдэ бүхы амжалтанууд тиимэ бэлэхэнээр түйлагдаһан бэшэ. Манай ажал хүдэлмэридэ олон бэрхэшээлнүүд дайралдаа. 1971—1973 онуудта Сэлэнгэ мүрэн ехээр үерлэжэ, бидэнэртэ ехэхэн хохидол тохёолдуулһан. Үерэй хойшолонгуудые усадхахын тула 600-гаад мянган түхэриг мүнгэ гаргашалаа һэмди.

Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад үйлэдбэридэ шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ, бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхохо хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан юм. Элдэб хэмжүүрээр модо тайраха автомат шахуу 6 лини табан жэлэй эхинһээ тодхогдоһон байна, 30 тонно хүрэтэр ашаа үргэдэг кранууд ашаглагдажа эхилэнхэй. Мебель хэдэг цех соо мүнөө сагай эрилтэдэ харюусама оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоһон байна. Тиигэжэ бидэнэр ажалай бүтээсые 19,2 процентээр дээшэлүүлһэн байнабди.

Эдэ түйлалтануудаараа бидэ һанаагаа заһаха эрхэгүйбди. Юуб гэхэдэ, дутуу дунда юумэн үшөөл бии байһаар. Бидэнэр продукци гаргаха даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэнэбди. Энэ тон һайн гээшэ. Теэд продукциин шанарые һайжаруулха талаар үйлэдбэрндэмнай үшөө олон дутагдалнууд бии байһаар. Бидэнэр ехэнхи продукцияа шанарай талаар эрилтын хоёрдохи категорёор гарганабди. Бидэнэй хэһэн мебель, хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүд гүрэнэй стандартын эрилтэдэ харюусанагүй. Хамаг техникэ хүсэд һайнаар ашаглагданагүй. Жэшээлхэдэ, комбинадтамнай асарагдаһан модоной горитойхон хуби үйлэдбэридэ хэрэглэгдэнэгүй.

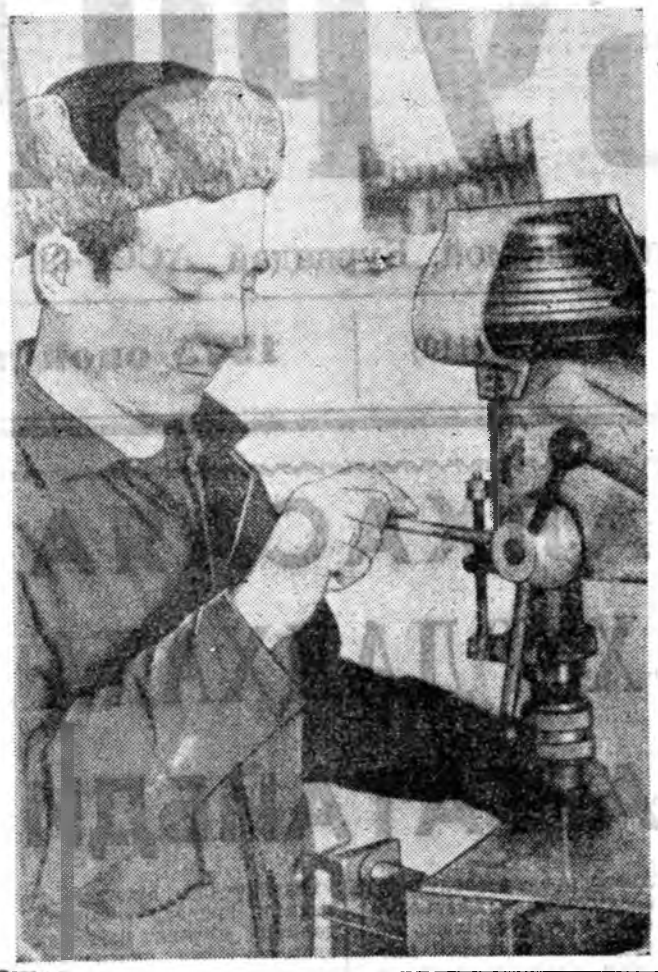
Ойһоо асарагдаһан модо сүм хэрэглэжэ, һайн шанартай продукци үшөөл ехээр гаргаха гэһэн эрилтэ мүнөө бидэнэй урда табигдана гээшэ. Тэрэнэй тулада ямар юумэ хэхэ хэрэгтэйб?

Нэгэдэхеэр, хуушарһан, муудаһан түхеэрэлгэнүүдые шэнэ, бүтээсэ ехэтэй автомат шахуу түхеэрэлгэнүүдээр һэлгэхэ хэрэгтэй. Хоёрдохёор, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлэн һургаха, үшөө дахин һургаха ёһотойбди. Гурбадахяар, техническэ хиналтын таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые улам дээшэлүүлхэ болонобди.

В. КОКИН
Сэлэнгын модоной баазын директор.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

ЭСЭГЫНГЭЭ ЗАМААР

Валерий Глушков угай слесарь юм. Тэрэ Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводто хүдэлнэ. Наймадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр эсэгынгээ һурагша боложо, заводто слесареэр хүдэлжэ эхилээ һэн. Григорий Тимофеевич мэргэжэлэйнгээ нюусые хүбүүндээ гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, бэрхэ хүдэлмэришэн болгохые оролдодог байгаа.

Валерий коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Валерий өөрын тамгатайгаар продукци бүтээн гаргадаг болонхой. Коммунис ажалай һургуулида һурадаг түрүү хүдэлмэришэн, хэшээлнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Валерий — цехэйнгээ комитедэй гэшүүн.

Арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байһан Валерий Глушков КПСС-эй XXV съездые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсожо, халаанайнгаа даабари 120 процент дүүргэнэ. Валерий сугтаа хүдэлдэг Геннадий Коробенковтэй мүрысэнэ.

В. Глушковой хүдэлдэг цехэй коллектив түгэсхэхэ жэлэйнгээ түсэб үшөө август һарада дүүргэһэн юм. Энээндэ дүй дүршэлтэй слесариин оруулһан хубита яһала ехэ.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Глушков.

Авторай фото.

ЗАЛИРШАГҮЙ МҮРЫСӨӨН

Мүрысөөнэй ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

Сэлгеэ үргэн Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн эрьедэ дүтэхэнэ Улаан-Үдэһөө оройдоол дүрбэ-табан модоной газарта Буряадай хүдөө ажахын институдай «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахы бии юм.

Энэ ажахыда һаалиин гурбан фермэ бии. Тэдэнь: Гүрэльбын, түбэй, Поселиин гэжэ нэрлэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ гурбан фермын коллектив бултадаа бараг һайнаар хүдэлжэ гараа һэн. Тиихэдээ ганса нэгээрээ бэшэ, харин бултадаа шахуу нийтын дэбжэлтэ түйлажа шадана. Тиимэл хадаа эндэхи 26 һаалишадһаа 23-ниинь, гурбан мянганай хилэ дабажа гараад ябана бшуу.

Бүхыдөө 17.640 центнер һү абаха түсэбтэй байһан аад, 19.325 центнер һү һааһан байгаа. Тэрэнь урда жэлэйхиһээ 5 процентээр нэмэһэн жэшээтэй. Ингээд байхадаа, гүрэндэ һү худалдаха даабаряа үлүүлэн дүүргээ һэн.

Һаагдаһан һү үнеэн бүридэ хубаарилаад үзэхэдэ, 4.780 килограмм хүртэнэ. Тиихэдэ Поселиин фермынхид бүришье һаа ехэ амжалта түйлаа. Тэндэхи һаалишад өөһэд хоорондоо ажалай мүрысөө үүдхээд, һаамхай үнеэн бүриһөө 4.911 килограмм һү һаагаа һэн. Ингээд ерэхэлээрээ бүхы фермээрээ таба мянгатанай хэмжээндэ хүрэн алдаа. Габшагай бэрхэ һаалишад абаһай уялгаяа 111 килограммаар үлүүлэн дүүргээ бэлэй. Тус фермын коллектив гансахан ажахы дотороо бэшэ, харин аймаг соогоо эрхимлэжэ гараһан байгаа.

Мүн түбэй фермынхидшье тэдэнһээ холо гээгдээгүй һэн. Эндэ социалис уялгын ёһоор һаамхай үнеэн бүриһөө 4.700 килограмм һү һааха байһан аад, 4.873 килограммда хүргэбэ. Юрэ хараад үзэхэдэ, һаалишад, малшадай үнэн зүрхэнһөө оролдожо ажаллаһанай ашаар, алишье фермэ дээрэнь ажалай амжалта түйлагдана. Жэшээнь, Гүрэльбын фермын коллектив нёдондо хэзээ хэзээнэйхиһээ һү ехээр һаажа шадаа. Эндэ үнеэн бүриһөө 4.500 килограмм гэхэ гү, али урда жэлэйхидэ орходоо аяар 535 килограммаар үлүү һүн һаагдаһан байгаа.

Үбэлэй янгинама хүйтэндэшье, хабарай хагсуудашье, нажарай нара ногоондошье, намарай ольбондошье — жэлэй дүрбэн сагта илгаагүй, сагаан эдеэ дэлбэрүүлжэ байдаг ажалша бэрхэ һаалишадай алдар солыень дурдаха дуран хүрэнэ. Нёдондо үнеэн бүриһөө 5.000 гаран килограмм һү һаажа абаһан түрүүшүүлые нэрлэхэдэ, Любовь Седых, Степанида Степанова, Елена Ермолаева, Людмила Мяханова, Прасковья Иванова болон бусад. Эндэхи түрүү һаалишадай дүрэ зурагууд Хүндэлэлэй самбар дээрэ зэргэлэн харагдана.

Коммунис партиин XXV съездые угтуулан, «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын һаалишад, малшадай абаһан социалис уялганууд яһала ехэ юм. Жэшээлхэдэ, Поселиин фермэ үнеэн бүриһөө 5.000 килограмм һү һааха гэлсэбэ. Тиихэдэ, түбэй фермынхид 4.900 килограмм һү һаахабди гэжэ үгөө үгэбэ. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ бүхы ажахыгаараа һаамхай үнеэн бүриһөө 4.700 килограмм һү һааха гэжэ шиидэһэн байгаа.

Зүгөөр, түрэл партиингаа съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха халуун хүсэлэнтэй байһан түрүү һаалишад энээнһээ һураггүй ехэ һү һааха зорилготой. Жэшээнь, түрүү һаалишад Зайцева, Седых, Ермолаева, Паршукова гэгшэд байгша ондо тус бүридөө үнеэн бүриһөө 5.500 килограмм һү һааха уялга абаһан юм.

Тиин энэ жэлэй үнгэрһэн арба һарын дүн гаргахада, һаалиин фермынхид бараг һайн жэшээ харуулжа ябанад. Тус ажахы юһэдэхи табан жэл соо бүхыдөө 69 мянган центнер һү гүрэндэ тушааха байһан аад, 72.600 центнер тушаагаад байна. Урдахи табан жэлэйхитэй сасуулха болоо һаа, үнеэн бүриһөө һү һаали 260 килограммаар дээшэлбэ. Мүн баһа энэ табан жэл соо гүрэндэ мяха худалдаха түсэб 107 процент дүүргэгдээ.

Һүн булагай эхиндэ байдаг түрүү һаалишад үнгэрһэн арбан һара соо горитой ехэ һү һаажа абаа. Эндэхи эрхим һаалишан Любовь Седых жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 4.557 килограмм һү һааһан байна. 1970 ондо даажа абаһан үнеэн бүриһөө 6.116 килограмм һү һаажа, республика дотороо суурхаһан бэрхэ һаалишан Любовь Николаевна Седых тухай тобшохонооршье һаань хөөрэхөөр ха гэжэ һанагдана. Энэ эхэнэр оройдоо долоон жэлэй саада тээ һаалиин гүүртэдэ хүдэлхөөр ерэһэн юм. Хэды иимэ залууһаа һаалишан болобошье һаа, өөрынгөө үсэд зоригой, оролдосо хэшээлэй ашаар олоной дундаһаа шалгараад, ажалдаа магтаалтай, нүхэдтөө хүндэтэй болонхой. Тэрэнэй энгэртэ Ленинэй орден яларна. СССР-эй ВДНХ-да хэды дахин хабаадажа, алтан, мүнгэн медальда хүртэһэн, Россин Федерациин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай гэшүүн болоһон байха юм.

Нёдондо КПСС-эй Улаан-Үдын райкомдо тус аймагай түрүү һаалишадай зүблөөн болоһон байгаа. Тэрэнэй һүүлээр Любовь Николаевна сэдьхэлдээ түрэһэн һанал бодол тухайгаа «Коммунизмын тула» гэжэ аймагайнгаа газетэдэ ингэжэ бэшээ һэн:

«Эндэ болоһон зүблөөн дээрэ айхабтар шухала асуудал табигдаа. Һү ехэтэй үүлтэрэй залуу үнеэдые шэлэн оложо абаад, тэдэнэй хойноһоо һайнаар харууһалжа, зүбөөр һаажа һургаха тухай маанадта дурадхаһан байна. Энээниие би зүб гэжэ тоолохо байнаб. Хэнэйшье мэдэһээр, яһала ехэ һү үгэдэг ямаршье һайн үүлтэртэ үнеэн сагайнгаа ерэхэдэ хүгшэрхэ болоно ха юм. Тиимэ хүгшэрһэн үнеэдһээ һүнэй гараса доошолжо эхилдэг.

Һүүлэй гурбан жэл удаагаар би өөрөө хүгшэрһэн үнеэдэй орондо гунжадые шэлэжэ абаад, зүбөөр эдеэлүүлэн һааха гэжэ оролдоноб. Мүнөө намда гурбан гунжан бии. Тэдэнэй түрэхэдэ, үнеэдни барандаа залуунууд болохо юм. Түрүүшынхеэ түрэһэн залуу үнеэнһээ мүртэй ехэ һүн гарахагүй гэлсэдэг зантай. Тиимэбэшэ, гансал зүбөөр эдеэлүүлэн һааха дүршэл шадабари хэрэгтэй юм. Би энээниие өөрынгөө ажал дээрэһээ мэдэхэ болооб».

Ингэжэ Любовь Николаевна ехэл зүбөөр бодомжолжо, һаалишан нүхэдтөө хандаһан байна ха юм. Гансал мүнөөдэрэй амжалтаар һанаагаа амаршоод байха бэшэ, харин ерээдүйн дэбжэлтэ тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй юм ааб даа.

Энэ ажахы һайн үүлтэртэ эмэ тугал, бурууну удые үдхөөд, өөрынгөө республика соохи колхоз, совхозуудһаа гадна, мүн Россин Федерациин бэшэшье хизаар, областьнуудта худалдана. Юһэдэхи табан жэлэй турша соо бүхыдөө үүлтэртэ 1320 үхэр худалдагдаа. Тиихэдээ тус бүриин шэгнүүр 390 килограммда хүргэгдөө һэн.

Үнгэрһэн 1974 оной хүдэлмэриин дүн гаргахада, манай орон доторхи 139 һуралсалай ажахынуудай дундаһаа «Байкал» Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, энэ зун «Москвич» автомашина шан абаа һэн. Тэрэнь юһэдэхи табан жэл соо абаһан гурбадахи автомашинань болоно.

Бүгэдын мэдэһээр, ажахын амжалта гээшэ хүдэлмэришэдэй соёл болбосорол болон һуудал байдал дээрэһээ нилээд дулдыдаха ушартай. Гурбан фермэ дээрэнь тааруу зохидоор түхеэрэгдэһэн улаан булан бии. Мүн хүдэлмэришэ зон нийтын эдеэ хоолоор хангагданхай.

Дирекци, партком болон профсоюзай организацинууд хүдэлмэришэдэй ажалай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулна. Һаалиин фермэ бүхэндэ жэл бүри коммунис ажалай һургуули нээгдэнэ. Мүнөө һаалишад, тугалшад, үхэршэд, хонишон бултадаа шахуу «Мал ажалай талаар нэгэдэхи болон хоёрдохи классай мастер» гэһэн нэрэ зэргэтэй болонхой.

Ингэжэ тус ажахын коллектив социалис мүрысөөнэй залиршагүй дүлэ бадаруулан, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө ажаллажа байнад.

В. ГАЛДАНОВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ЛЕКТОР — АТЕИСТНҮҮДЭЙ СЕМИНАР

Партиин обком, «Знание» бүлгэм лектор-атеистнүүдэй хоёр үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Республикын бүхы аймагуудһаа сугларһан багшанар, врачнууд, партийна хүдэлмэрилэгшэд хүн зоной дунда атеис хүдэлмэри ябуулха тухай асуудалаар элидхэлнүүдые шагнаа.

Буряадай филиалай секторые даагша К. М. Герасимова, тус филиалай ахамад научна хүдэлмэрилэгшэ Т. М. Михайлов, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи научна атеизмын институдай ахамад хүдэлмэрилэгшэ Н. П. Красников гэгшэд шажан мүргэл ба тэрээнтэй тэмсэхэ тухай удха түгэлдэр һонирхолтой элидхэлнүүдые уншаа. КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи научна атеизмын институдай аспирант А. С. Баинов залуушуулай дунда атеис хүдэлмэри ябуулха тухай асуудалаар элидхэл хэһэн байна. Зүүн Сибириин соёл культурын институдай проректор Е. П. Попова атеис хүмүүжүүлгэ тухай элидхэлнүүдые бэлдэхэ, үнгэргэхэ тухай хөөрөө. КПСС-эй обкомой инструктор Н. Ю. Мадуев социалис шэнэ ёһо заншал тухай тобшохоноор хөөрэбэ. КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо П. Т. Манзаров мүнөө үеын атеис хүдэлмэри, тэрэнэй арга боломжонууд тухай түгэсхэлэй элидхэл хэһэн байна.

Удаань партиин обкомой секретарь А. А. Бадиев лектор-атеистнүүдэй урда үгэ хэлээ.

М. БРЯНСКИЙ.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ЭНЕРГОБЛОК АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛАГДАА

СТАВРОПОЛЬ. (ТАСС-ай корр. Н. Стяжкин). Комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилга — Сavрополиин ГРЭС-тэ 300 мянган киловатт хүсэтэй хоёрдохи энергоблогой ашаглалгада оруулагдаһан тухай актда гүрэнэй комисси гар табиба.

Партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн проект дотор Ставрополиин ууралаар хүдэлдэг электростанци тухай нэн түрүүн хэлэгдэһэн байна. Энэ станциин хүсые үргэдхэн ехэдхэхэ тухай эндэ хэлэгдэнэ. ГРЭС-эй гол корпус соо удаадахи энергоблогой һуури табигдаба. Түрүүшын хоёр блогой турбогенераторнууд болзорһоо урид хабсаргагдаа. Түйлагдаһан дүнгүүдые үйлэдбэриин нормо болгохые шиидэн, гурбадахи түхеэрэлгэ хабсарагшад ашаглалгада оруулха хүдэлмэреэ ерэхэ жэлэй зүн болотор дүүргэхые шиидэбэ.

ЗУРАГУУДТА — ТҮРҮҮШЫН БАРИЛГАШАД

ХАБАРОВСК. (ТАСС-ай корр. А. Крестинский). Амар мүрэн дээгүүр баригдаһан шэнэ хүүргын угалза шэрэгдэһэн татуурганууд, эндэхи газарые шэнжэлэгшэдэй, түрүүшын барилгашадай майхангууд, буртаг шэрэнгитэ тайга соогуур гаргагданхай БАМ-ай булад харгы Хабаровскда нээгдэһэн выставкэдэ хабаадагшад — Алас Дурна зүгэй залуу уран зураашадай зураг бүтээлнүүд эдээн тухай хөөрэнэ. «БАМ — эрэлхэг зоригой зам» гэжэ темээр бүтээгдэһэн уран зурагай, графикын, скульптурын 100 гаран бүтээл Алас-Дурна зүгэй уран зурагай музейн залнууд соо табигдаба.

ЗАЛУУ ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ ВЫСТАВКЭ

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр. Н. Орлов). КПСС-эй XXV съездэ зорюулагдажа эмхидхэгдэһэн Молдавиин залуушуулай эрдэм, техникын зохёохы ажалай выставкэ эндэ нээгдэбэ. Залуу хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, студентнэрэй, хүдөөгэй ажалшадай гараар бүтээгдэһэн олон зуугаад зүйл эндэ табигдаһан байна. Залуушуулай эрдэм, техникын зохёохы ажалай харалга «Түсэбтэ табан жэлдэ — залуушуулай габшагай ажал, мэргэжэл шадабари, бэдэрэлтэ» гэһэн уряа доро үнгэргэгдэнэ.

ЭКРАН ДЭЭРЭ — ХҮДЭЛМЭРИШЭН

ЖДАНОВ. (ТАСС-ай корр. И. Дьячкова). «Ажалша хүн — экран дээрэ» гэһэн уряа доро Украинын индустриальна түбэй кинотеатрнуудта фестиваль нээгдэбэ. Энэ харалга КПСС-эй XXV съездэ зорюулагдана.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй үедэ республика дотор болоһон асари ехэ хубилалтанууд конкурсдо табигдаһан киноленталнүүд соо харуулагдана, манай үеын хүнэй ажалай амжалта түйлалтанууд дансалагдана.

Областной партийна конференциин делегат

ҮНДЭР МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ТОКАРЬ

Сэрэгэй уялгата албанһаа бусахадаа, Касим Салихович хаана, юу хэхэ тухайгаа яһала бодомжолһон, шиидэһэн ерээ һэн. Мухар-Шэбэрэй аймагта оршодог түрэл Шаралдай нютагтаа нэгэ хэды соо амарһанайнгаа һүүлдэ Улаан-Үдэ сэхэ зорижо, Буряад ороной индустриин гигант локомотив-вагон заһабарилгын заводой богоһо алхаһан юм.

Тиигэжэ ажабайдалайнгаа гол һудаһые оложо, залуу хүбүүн зүб харгыдаа ороһон, ажалай хүсэтэ ольһо мэдэрһэн байгаа. Механо-бүридхэлгын цехтэ нэн түрүүн ороходоо, юушье хэжэ шадахагүй ябаһан энэ гүлмэрхэн хүбүүн аха заха зоной туһаламжа, тэдхэмжээр лэ богони болзор соо токариин мэргэжэл шудалһан ааб даа.

Нэн түрүүшынгээ разряд абахадаа, тэрэ эсэгэдээ бэшэг бэшэбэ. Тэрээн соогоо бага сага һайрхаһаншье, омогорхожо байһанаа мэдүүлһэншье байгаа хүн бэзэб гээд Касим Салихович мүнөө хөөрэдэг. Одхон хүбүүмни хүдөөдөө үлэһэй гэжэ һанадаг эсэгэнь, тэрэнэйнгээ город ябашахадань нилээн уурлаһан юм. Гэбэшье тэрэ бэшэгыень абаһанайнгаа һүүлдэ яһала зөөлэржэ, хүбүүнэйнгээ айлшалжа ерэхэдэнь гансал Шаралдайнгаа һони хөөрөөд лэ һуухаяа болиһон, Касимайшье ажалаар һонирходог, юу хэдэг байһыень нарин нягтаар һуража абадаг болоһон юм. Магад үбгэн Салих хүбүүнэйнгээ дуратай хэрэгээ олоһониие ойлгожо, һаалта хэхэгүй гэжэ шиидэһэн байгаа гү? Хэн мэдэхэб даа. Юрэл эсэгэнь нютагаа буса гэхэеэ болижо, Касимайда айлшаар ерэдэг болоо һэн.

Сагай ошохонь түргэн даа! Хүдөөһөө ерэһэн гүлмэр залуухан эшэмхэй хүбүүн коллектив дотороо хүндэтэй, нэрэтэй мэргэжэл шадабаряараа түгэс токарь болон ургаад. өөрөө залуушуулые һургажа. ажабайдалай үргэн харгыда гарахадань туһалдаг болоод байна ха юм. Сагай ошохонь түргэн даа! Өөрынь үринэр, хоёр басагадыньшье эсэгынгээ гуламтаһаа мэнэ мэнэ ниидэн гарахань гээшэл даа. Ехэнь наймадахи, багань зургаадахи класста һурана. Сагай ошохо түргэн даа!

Электровоз болон тепловозуудта хэрэгтэй болодог запчастьнуудые бүтээхэ талаар нилээн дүй дүршэлтэй болоһон энэ токарь ехэ орёо, бүтээхэдэ горитой дадал шадабариин хэрэгтэй болодог детальнуудые хэдэг юм. Тиихэдээ гансал эрхим шанартай продукци гаргажа. 150 процентһээ бага бэшээр халаан бүхэнэйнгөө даабарине дүүргэдэг. Табадахи разрядай токариин нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ, залуушуулда үльгэр жэшээ харуулха ёһотой байһанаа коммунист Касим Салихович Муликов һайн ойлгоно ха юм.

Залуу хүдэлмэришэд энэ цехтэ хүдэлхэеэ олоороо ерэжэ байдаг. Аажам сэгээн үйлсэһөө шууяан, наяраан, түбэрөөн соо орошоходоо тэбдэшэһэн, олойршоһон хэбэртэй тэдэнэй зогсоходонь, Касим Салихович өөрынгөө залуу наһые эжэлүүдгүй һанадаг. Тиигээд эдэнэртэ туһалхые үнэн зүрхэнһөө хүсэжэ, хэн нэгыень хажуудаа абаад, мэргэжэлдээ һургадаг, баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгэхые оролдодог.

Һүүлэй долоон жэл соо һургаһан шабинарыень тоолоходомнай арба һайса гаран болоод байна. «Гансал мэргэжэлдээ дүршүүлхые оролдолгоор лэ энэ хэрэг дүүргэхэ гээшые тон буруу гэжэ һанагшаб. Энээнһээ гадна ёһотой хүдэлмэришэн, совет хүн байхаар хүмүүжүүлхые оролдохо гээшэ шухалашье. гүрэн түрын удха шанартайшье, юрэдөө арад зондомнай туһатай хэрэг гээшэ». — гэжэ нүхэр Муликов намда хөөрөө һэн.

Үнэхөөрөөшье, һургажа байһан залуу хүнэйнгөө ажабайдалаар, ажалһаа гадуур юу хэдэгээрнь Касим Салихович ходо һонирхожо, хэрэгтэй сагтань туһа хүргэжэ. заабари үгэжэ байдаг заншалтай.

1970 он гээшэ һэн ха. Цехтэнь хүдэлхэеэ ерэһэн нэгэ үншэн хүбүүе Муликовта даалгаба. Тэрэнь яһала оролдосотойшье, һүбэлгэншье хүбүүн һэн. Теэд нэгэтэ ажалдаа гарабагүй. Халаанайнгаа һүүлээр хамтынь байрада ошоходонь, тэндээшье үгы байба. Һонирхоходонь архи уунхай ерээд, шууяа, шурхираа гаргаһанайнгаа түлөө хамтынгаа байраһаа гаргуулшаһан байба.

Кадрнуудай таһагта ерэнхэй ажалһаа гараха гэһэн мэдүүлгэ үгэхэеэ байхадань тэрэнние болюулжа, таатай зохид соонь хөөрэлдэжэ, түрүүшэгээр гэртээ байлгажа байгаад, энэ хүбүүнэй ажабайдалые зүб тээшэнь болгохын тулада ехэ юумэ хээ. Һүүлдэнь хамтынгаа байрада ороходонь туһалһан юм.

«Токарь болоод саашадаа хүдэлхэшьегүй һаань, залуу зондо туһалхал ёһоороо туһална гээшэбди. Жэшээлхэдэ, тэрэ хүбүүндэ туһалаагүй һаамни хэн, юун гээшэ болохо һэм, бү мэдэе. Харин мүнөө буруу замда орохоёо болёо гэжэ тэрээндэ батаар этигэнэб. Мүнөө Улаан-Үдын багшанарай институт заочноор дүүргэхэ гэжэ байна. Багша болохо. Өөрөө үхибүүдые хүмүүжүүлхэ» — гэжэ Касим Салиховичай хэлэһэниинь тон зүб гээд һанагдана.

Коммунис ажалай ударник Касим Салихович Муликов гансал эрхим шанартай продукци гаргадаг гээ һэмди. Тэрэ өөрын шанарай тамгатай. Магад тиимэ хадань цехэйнгээ арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшээр хүдэлмэришэд һунгадаг байһан байгаа гү? Тиимэл гээшэ ха. Иимэл зон гаргажа байһан продукциингаа шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэлыемнай аша үрэ ехэтэй болгоно бшуу.

Коммунист Муликов хубиингаа табан жэлэй түсэбые 1973 оной тэн багаар түгэсхөөд, мүнөө партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэнэ.

Һая боложо дүүрэһэн тоосоото һунгалтын партийна суглаан дээрэ механо-бүридхэлгын цехэй коммунистнууд Касим Салиховичые партийна организациингаа секретаряар һунгаа. Энэ үндэр этигэл найдабариин эшэ үндэһэн Муликовай абари занһаа, түхэл маягһаань эхитэй. Гадна габшагай ажалаараа суута гараһан хүдэлмэришэд, таряашад партиин найдамтайгаар түшэглэхэ хүсэниинь ха юм.

Мүнөө бүри сүлөө түхагүй болобошье, Касим Салихович хэхэ юумэеэ хуу хэһэн лэ байдаг. Коммунист бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, тэдэниие партийна хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр элсүүлхые оролдохоһоо гадна, политһуралсалай эмхидхэлэй. партида шэнэ гэшүүдые абаха талаар хүдэлмэриин асуудалнуудаар саг үргэлжэ һонирхожо байха баатай болоно ха юм.

Энээнэйнгээ хажуугаар уралан нарижуулгын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха сагаа олоод лэ байдагыень һайшаахаар. Һүүлэй хоёр жэл соо тэрэ уралан нарижуулгын гурбан дурадхал оруулжа, нэгэ мянга гаран түхэригэй мүнгэн зөөри алхама арга боломжо олгоо.

Габшагай һайнаар хүдэлһэнэйнгээ түлөө тэрэ «Шэн габьяата ажалай түлөө». В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан медальнуудаар шагнагданхай. Харин мүнөө областной партийна конференцидэ заводойнгоо хүдэлмэришэн ангиие түлөөлхэ эрхэдэ хүртэбэ.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
Улаан-Үдэ.

СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Молдавиин ССР. Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ талаар Кишиневой ажалшад юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабарние үлүүлэн дүүргэнхэй.

Съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, түрүүшүүлэй тоодо ороһон предприятинуудай нэгэн — Кишиневой «Сигнал» гэжэ завод болоно. Энэ предприяти табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн тухайгаа үшөө август һара соо элидхээ бэлэй. «Сигнал» заводойхидой амжалтын үндэһэ эндэхи партийна организаци табилсаа гэхэдэ тон зүб. Жэшээлхэдэ, коммунист Т. Н. Носуля гэгшын хүтэлбэрилдэг хабсаралгын цехэй бригадын бүхы гэшүүд хубиингаа табан жэлые дүүргэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цех. Түрүү бригада эндэл ажалладаг юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭДЭБХИТЭД ҺУРАЛСАНА

Һаяхан Нарһатада Яруунын аймагай партийна, ажахын эдэбхитэдэй һургуулиин ээлжээтэ хэшээл болобо. Колхоз, совхозуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, совет хүдэлмэрилэгшэд һуралсалай програмаар хараалагдаһан лекцинүүдые шагнаба. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Б-М. Ц. Жамсуев «КПСС — совет арадые эмхидхэгшэ ба политическэ хүтэлбэрилэгшэ», «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Л. Ц. Цыденов «КПСС-эй XXIV съезд ба научно-техническэ дэбжэлтын үндэһэн дээрэ нийтын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хараа замууд тухай», аймагай прокурор Г. П. Иванов «Совет хуули ба коммунис байгуулалтада тэрэнэй үүргэ», Тулдунай совхозой парткомой секретарь П. И. Партунаев «Европодо аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной бата найдамтай үндэһэ һуури байгуулхын түлөө КПСС-эй болон Совет правительствын тэмсэл» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые уншаа.

Аймагай эдэбхитэдэй һуралсалай удаадахи хэшээл декабриин һүүл багаар үнгэргэгдэхөөр хараалагдаа.

Д. ДУГАРОВ.

АРАДАЙ ҮНЭН СЭХЭ ХҮБҮҮН

Буряадай гүрэн түрэ байгуулалсагшадай, совет засагай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэн В. И. Трубачеевэй түрэһөөр 80 жэл гүйсэбэ.

В. И. Трубачеев буряад таряашанай бүлэдэ Эрхүүгэй областиин Хүндэлэн нютагта 1895 ондо түрэһэн юм. Эсэгэнь үшөө бага байхадань наһа бараа һэн. Тэрэ нютагай һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр шажан мүргэлэй училищада, семинарида һураһан. Василий Трубачеев семинариин баян библиотэкын эдэбхитэй уншагша боложо, ородой литературын үндэһэ табигшадай номуудтай танилсаа һэн.

Василий һуража байха үедөө большевигүүдэй хүтэлбэрилдэг хотын социал-демократуудай нюуса кружогто ябадаг бэлэй. Эндэ Маркс, Энгельс, Ленинэй зохёолнуудые тэдэнэр уншадаг һэн. Тиимэһээл эдэнэй дундаһаа Сибирьтэ социалис революциине ударидагшад гараһан юм.

Семинариин багшанар революционно кружогто ябаһанайнь түлөө В. И. Трубачеевые 1915 ондо һургуулиһаань гаргаһан байна. Тиигэжэ залуу хүбүүн хүдөө нютагта багшаар хүдэлжэ эхилээ һэн. Мүнөөнэй Оһын аймагай Бильчир нютагта ажаллажа байхадаа, В. И. Трубачеев Февральска буржуазна революциин илалтын һүүлээр политическэ хүдэлмэридэ абьяас шуналтайгаар хабаадалсадаг болобо. Тиихэдэ Василий Ильич баруун эсернүүд ба буржуазна националистнуудтай тэмсээ. 1918 оной эхеэр Эрхүү ерээ һэн. 1918 оной мартда Сибириин түбэй инструктораар хүдэлөө. Энэл оной апрельдэ большевигүүдэй партиин гэшүүн боложо, Совет засагай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилээ. Түрүүлэн чехословагуудтай байлдаанда хабаадалсаа юм. Сибирьтэ саг зуурада Совет засагай унахада, большевигүүдтэй хамта сагаантантай тэмсэлээ үргэлжэлүүлһэн юм. Василий Ильич партиин Кондойн нюуса комитет эмхидхэжэ, тэрэнэйнгээ түрүүлэгшэ болоһон байна. Энэ комитет Ангарай аймагта Колчагай засагые унагаахын түлөө тэмсээ бэлэй. Тиигэжэ В. И. Трубачеевэй хүтэлбэри доро аймагай Ангарай ревком тогтоогдоо һэн.

1920 оной апрельдэ Трубачеев РКП(б)-гэй Эрхүүгэй организациин Буряадай секциин бюрогой гэшүүнээр һунгагдаһан. Василий Ильич партиин даабаряар энэл оной май һарада РКП(б)-гэй Дальбюрогой ЦК-гай инструктораар ДВР (Алас Дурнын республика) эльгээгдээ һэн. Харин сентябриин конференци дээрэ РКП(б)-гэй Эрхүүгэй организациин секциин бюрогой секретаряар һунгагдаһан юм.

Секциин бюрогой ба партиин Эрхүүгэй губкомой хүтэлбэри доро РКП(б)-гэй эхин организацинууд пролетариадай диктатурын эмхинүүдые бүридхэлгэ, бэшэшье олон тоото үйлэ хэрэгүүдые бэелүүлжэ шадаа.

1920 оной октябриин 17—26-да үнгэрһэн Эрхүүгэй губерниин болон Байгалай үмэнын буряадуудай съезд Буряад ороной ажабайдалда политическэ ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоо һэн. Энэ хадаа буряадай ажалшадай Октябриин туг доро үнгэрэһэн түрүүшын съезд бэлэй. Тимэһээ съезд шухала асуудалнуудые хаража үзэһэн юм. Энэ хуралдаанда 200 делегат хабаадалсаа һэн.

«Буряадай өөһэдынгөө ажана байдал тодорхойлхо эрхэ» гэһэн В. И. Трубачеевэй элидхэл делегадууд айхабтар һонирхон шагнаа. Саг зуурын правительствын эзэрхэг түримхэй аашануудые, мүн буряадай националистнуудай энэ асуудалаар буруу политикые тэрээн соогоо харуулһан байна. Буряадай коммунистнууд ород арадтай нягта нэгэдэлтэй байхын түлөө хододоо тэмсэһэн юм. В. И. Трубачеев элидхэл соогоошье иимэ бата нэгэдэлтэй байха ёһотойбди гэжэ хэлээ һэн.

Тэрэ үедэ энэ орёо асуудалые агуу Ленинэй гүн ухаан лэ шиидхэжэ шадаха байһан юм. Тиигэжэ РКП(б)-гэй Политбюрогой 1920 оной октябриин 14-нэй тогтоолоор буряадуудта автономи олгохо гэжэ шиидхэгдээ һэн. Тиихэдэ Буряадай секциин бюрогой секретарь байһан В. И. Трубачеев тус тогоол бэелүүлхэ талаар бүхы хүдэлмэриие хүтэлбэрилөө. В. И. Ленинэй, РКП(б)-гэй ЦК-гай заабари бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаналаа табяа. Буряадай секциин бюрогой заседани дээрэ шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэгдөө һэн. Тиин коммунистнуудай эбтэй коллектив байгуулагдаһан юм. Тимэһээл РСФСР-эй буряадуудай учредительнэ съездын бэлэдхэл, мүн съездшье аша үрэтэйгөөр боложо үнгэрһэн байна. Тус съезд дээрэ 1922 оной намар Буряадай автономи байгуулха гэгдээ һэн.

В. И. Трубачеевэй хүтэлбэрилһэн секциин бюро арадай хэрэгтэ үрбагшадые ДВР-эй Буряадай автономно областиин эмхи зургаануудһаа намнан гаргаха хэмжээ ябуулгануудые хараалһан байна. РКП(б)-гэй Дальбюрогой ЦК-гай зүбшөөлэй ёһоор, буряад дүршэл шадабаритай коммунистнууд М. Амагаев, К. Ильин, Е. Лосов, И. Ченкиров гэгшэд ДВР харюусалгатай хүдэлмэридэ эльгээгдээ һэн.

Дээдын зургаануудай тогтоолоор губерниин эрхэтэй РКП(б)-гэй Буряадай обком 1921 оной ноябрьда эмхидхэгдээ бэлэй. Тиигэжэ партиин Буряадай обкомой секретаряар В. И. Трубачеев баталагдаа һэн.

Партиин областной комитет автономито областиин байгуулалтын бүхы шухала асуудалнуудые шиидхэдэг һэн. РКП(б)-гэй обкомой хэмжээ ябуулганууд партиин Сибириин бюрогой ЦК-гай болон Наркомнацай аша туһа, хүтэлбэри доро хэгдэдэг байгаа. Партиин Буряадай обкомой шиидхэбэрээр гүйсэдкомой орондо аймагай, хушуунай, булучна ревкомууд эмхидхэгдээ һэн.

РКП(б)-гэй Буряадай обкомой секретарь Трубачеев партиин аймагай комитедүүдтэ эльгээһэн бэшэг соогоо соёл болбосорол, эрдэм гэгээрэл хүгжөөлгын асуудалнуудта, түрэлхи хэлэн дээрээ ном ба газетэнүүдые хэблэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаг һэн.

1922 оной сентябрь — октябрь һарада болоһон РКП(б)-гэй обкомой түрүүшын конференци партиин обкомой үнгэргэжэ байһан хэмжээ ябуулгануудые һайшаажа, шэнэ зорилгонуудые хараалаа бэлэй.

РКП(б)-гэй Буряадай обком партийна конференциин шиидхэбэри болон тогтоолнуудые дүүргэжэ, тосхон һууринуудта партиин нүлөөе шангадхаха, пролетариадай диктатурые бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэн анги болон таряашадай холбоо барисаае бата бэхи болгохо хэрэгые тусгаар анхарһан юм. Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар продналог суглуулха хэрэг, Соведүүдтэ һунгалта, мүн 1922 оной декабрьда болоһон Бурлад-Монголой автономито областиин I съезд эмхитэй һайнаар үнгэргэгдөө бэлэй. Энэ съезд дээрэ РСФСР-эй буряадуудай автономно байгуулалтын дүн хаража үзэгдэһэн, тэрэшэлэн хүгжэлтын саашанхи гол асуудалнууд хараалагдаһан байна.

Съездын делегадууд Алас-Дурна хизаарые РСФСР-тэй һөөргэнь ниилүүлхэ гэһэн мэдээ урма баяртайгаар угтаа бэлэй. Тэдэнэр буряадай хоёр автономито областьнуудые нэгэдүүлэе гэһэн дурадхал оруулаа. Партиин Буряадай обком энэ үүсхэлыень дэмжэжэ, тус асуудалтай холбоотой хэмжээнүүдые бэелүүлхэ талаар тусхай шиидхэбэри абаһан байна.

Арадай хэрэгые тон наринаар сахигша, ябуулагша В. И. Трубачеевэй хүтэлбэрилдэг партиин Буряадай обком энэ асуудал хаража үзэһэнэйнгөө удаа, үшөө Прибайкалиин губерниие Буряадта оруулха гэһэн дурадхал РКП(б)-гэй ЦК-да оруулаа һэн.

1923 оной мартда үнгэрһэн партиин Буряад-Монголой хоёрдохи конференци РКП(б)-гэй обкомой политическэ шэглэлые зүб, хангалтатай гэжэ сэгнэһэн юм. Нүхэр Трубачеев тус конференци дээрэ партиин обкомой секретаряар баталагдажа, РКП(б)-гэй XII съездэ делегадаар һунгагдаһан. Партиин Буряадай обком буряадуудай хоёр областиие нэгэдүүлэн ниилүүлхэ зорилгоор ехэ хүдэлмэри хээ бэлэй. Юуб гэхэдэ, тус асуудал ондоогоор шиидхэхэ гэһэн буруу һаналтан үсөөн бэшэ байгаа бшуу. Энэ асуудал ВЦИК-гэй Президиумэй 1923 оной майн 30-най тогтоолой ёһоор зүб тээшэнь шиидхэгдээ һэн. Тиигэжэ Буряад-Монголой Автономито Совет Социалис республика байгуулагдаһан юм. Энэ үйлэ хэрэг хадаа буряад арадай түүхэдэ айхабтар ехэ удхатай. Юуб гэбэл, буряад арад түрүүшынхеэ өөрын гүрэн түрэтэй болоо. Гэхэтэй хамта энэ үйлэ хэрэг уласхоорондын удха шанартай юм. Хүн зониие бүхы янзын дарлалта, мүлжэлгэһөө социалис гүрэнэй бодотоор сүлөөлжэ, заяата һайхан замда гаргаһыень дарлуулжа, мүлжүүлжэ байһан Зүүн зүгэй арадууд манай жэшээ дээрэһээ хараа бшуу.

Республикадахи бүхы засаг түрые Бурревкомдо дамжуулан үгэхэ гэһэн партиин Буряадай обкомой президиумэй шиидхэбэрине РКП(б)-гэй ЦК баталаа бэлэй.

Республикын гүрэн түрын байгуулалтые эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхы болон залан ударидахы хүсэн хадаа В. И. Трубачеевэй хүтэлбэрилдэг партиин областной бюро болоо һэн. Захиргаанай шэнэ хубаарнин ёһоор партиин обкомдо городой болон уездын нэгэ нэгэ, мүн аймагуудай зургаан партийна организацинууд оролсодог болоо һэн.

В. И. Трубачеевэй хүтэлбэрилдэг РКП(б)-гэй Буряадай бюро республикын ажахые, соёлые хүгжөөхэ талаар айхабтар ехэ хүдэлмэри хэдэг һэн. Тус бюро 5 һарын туршада 39 нээмэл, 34 хаамал заседани үнгэргэһэн байна. Тиигэжэ 453 асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ ехэ хүдэлмэриин дүн Соведүүдэй 1-дэхи съезд (1923 оной декабрь), автономно республикын партийна нэгэдэхи конференци дээрэ (1924 оной март) согсологдоһон юм. Тэрэшэлэн Буряадай партийна организациин шэнэ зорилгонууд тодорхойлогдоо һэн. Энэ конференци партиин обкомой шэнэ бүридэл һунгажа, В. И. Трубачеев секретаряар баталагдаа бэлэй.

В. И. Трубачеев хэдэн жэлэй туршада буряадай партийна организациин секретаряар хүдэлжэ, хүн зондоо хүндэтэй, шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа.

В. И. Трубачеев партиин XI, XII съезднүүдэй, мүн СССР-эй Соведүүдэй съездын делегат, СССР-эй ЦИК-гэй гэшүүн байһан.

РКП(б)-гэй ЦК-гай секретариадай 1924 оной октябриин 11-нэй тогтоолоор В. И. Трубачеев Улаан профессурын институдта һурахаяа эльгээгдээ һэн. Василий Ильич энэ һургуулияа дүүргэһэнэйнгээ удаа Москвада хүдэлөө һэн.

В. И. Трубачеев Буряадай республика бии болгохо, байгуулха түрүүшын шатада онсо үүргэ дүүргэһэн юм. Тиимэһээл арадайнгаа үнэн сэхэ хүбүүн нүхэр Трубачеевые хэншье, хэзээдэшье мартахагүй.

Н. ЕГУНОВ.
Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай профессор, түүхын эрдэмэй доктор.

ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГА

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхэ ба хэлэ бэшэгэй факультедэй 4-дэхи, 5-дахи курсын студентнэр хотын, мүн республикын дунда һургуулинуудта һуралсалай практика гаража байна. Түүхын таһагай 50 студентнэр 40-дэхи, 51-дэхи, 42-дохи, 29-дэхи, 19-дэхи һургуулинуудай, Хэжэнгын дунда һургуулиин ахалагша классуудта урогуудые үгэжэ байнхай.

Хэлэ бэшэгэй факультедэй ород хэлэ, литературын таһагай ерээдүйн 75 багшанар хотын 3-дахи, 25-дахи, 65-дахи, 52-дохи һургуулинуудта өөрынгөө мэргэжэлээр түрүүшын туршалга хэжэ байна.

Буряад хэлэ, литературын ба ород хэлэ, литературын таһагай түлөөлэгшэд Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй, Хоринн дунда һургуулинуудта, республикын нэгэдэхи интернат-һургуулида ород хэлэ, литератураар хэшээлнүүдые үгэнэ.

— Манай студентнэрэй практикые методист багшанар хүтэлбэрилнэ. Институдаймнайшье багшанар ошожо, үнгэргэһэн хэшээлнүүдыень шалгажа, зүбшөөл заабари үгэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, ород хэлэ ба литературын кафедрын багшанар А. К. Сокольникова, М. И. Наумова гэгшэд хотын 3-дахи болон 1-дэхи интернат-һургуулинудта студентнэрэй һуралсалай практикые хүтэлбэрилнэ. — гэжэ тус факультедэй декан В. Б. Махатов хөөрэнэ.

Өөрынгөө мэргэжэлээр һонирхолтой хэшээлнүүдые үгэхэ гэжэ студент бүхэн эрмэлзэнэ. Тиигэншьегүй яахаб! Түрүүшын туршалга гарахада, хүндэ хүшэршье ушарха. Теэд энэмнай хүсэ шадабарияа элирүүлхэ, ажалай дүршэл олохо арга болоно ха юм. Республикын 1-дэхи интернат һургуулида 5-дахи курсын студентнэр Д. Дагбаева, Д. Бальжинимаев, М. Санданов гэгшэд хэшээлнүүдые «эрхим» сэгнэлтэтэйгээр үнгэргөө.

10-дахи «Б» класста «Есенинэй зохёохы ажал ябуулга» гэһэн темээр урок болоожо байна. Урогойнь темэ — поэдэй Эхэ орон тухай бэшэһэн шүлэгүүд. Ханада С. Есенинэй портрет түрэл орон тухайгаа хэлэһэн үгэнүүдэй бэшэгдэһэн плакат ханын газетэ үлтөөтэй. Хэшээлэй үедэ диафильм харуулагдана. Эдэ бүтэдые практикант Дондок Бальжинимаев иимэ һонирхолтойгоор эмхидхээ.

Мүн лэ хотын 42-дохи һургуулида Л. Признер, С. Токтонов, Н. Шарипова гэгшэд практика гарана. Тэдэнэр түүхын хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, класһаа гадуур материал хэрэглэн хүүгэдые һонирхуулжа шадана. Практикантнарай «Португалидахи политическэ байдал», «Партиин XXV съездые комсомол ямараар угтанаб?» гэһэн хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэһэниинь һайшаалтай.

Студентнэр декабристнуудай бунһалгаанай болоһоор 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан үдэшэнүүдые үнгэргөө, олон тоото стенд, альбом гаргагдаа.

Байгша һарын һүүл багта студентнэр практикаяа дүүргэхэ.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ХҮДЭЛМЭРЕЭ ТОБШОЛБО

«Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин ээлжээтэ пленум болобо.

«КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада «Знание» бүлгэмэй организацинуудай зорилгонууд тухай асуудал лекторнүүд пленум дээрээ хэлсэһэн байна.

«Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин правлениин түрүүлэгшэ, профессор Л. Е. Элиасов энэ асуудалаар элидхэл хээ. 1975 оной нюурта «Знание» бүлгэмэй олон зуун лекторнүүдэй хэһэн хүдэлмэриин дүн тобшологдоо, партиин ээлжээтэ съездые угтуулан, лекторнүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдоо. «Знание» бүлгэмэй Советскэ районой организациин правлениин түрүүлэгшэ профессор, Д. Д. Тармаханов, Республикын организациин научно-методическа соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Машкинов болон бусад энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаба.

Манай корр.

Ажалшадай анхаралда

ШЭНЭ ПАСПОРТ АБАХА ГУРИМ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1974 оной августын 28-да баталан абаһан тогтоолой ёһоор, 16 наһа гүйсэһэн СССР-эй бүхы эрхэтэдтэ шэнэ түхэлэй паспорт 1976 оной январиин 1-һээ 1981 оной декабриин 31 хүрэтэр барюулагдаха юм.

Эрхэтэдтэ шэнэ түхэлэй паспортын һэлгэгдэн үгтэтэр хуушан түхэлэй паспортнууд хүсэндөө байхаар хараалагдана. Тиихэдэә 10 жэлэй, 5 жэлэй болзороор үгтэһэн хуушан түхэлэй паспортнууд 1975 оной июлиин 1-һээ хойшо һэлгэгдэхэ болзороо гүйсэһэншье һаа, шэнэ түхэлэй паспортын һэлгэгдэтэр болзороо һунаагдангүйгөөр хүшэ зэргэтэй.

Паспорт абангүйгөөр хүдөө нютагуудта ажаһуужа байһан эрхэтэдэй 1976 оной январиин 1-һээ хойшо ондоо газарта удаан болзороор ошохо гэһэ һаань, тэдээндэ шэнэ паспорт үгтэхэ байна. Ямар нэгэн тосхондо ажаһуугаан графигаар хараалагдаһан болзор соо паспорт абаха үрдэсэгүй байһан аад, һахахадай болзороор ондоо газарта ошоо, санатори, амаралтын гэрэлшан гү, али зүблөөндэ, командировкодо, хуряалгын хүдэлмэридэ гү, али бусад ондоо ажалда ошохо гээ һаа, ажалшадай депутадуудай сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудһаа ямар зорилгоор, хаана ошохо болоһон тухай үнэмшэлгэ абаха уялгатай.

Шэнэ түхэлэй паспорт ажалшадта үгэхэ документ зохёоходоо, урдань баталагдаһан графигуудай ёһоор территориальна гурим захиха: городуудта, городой түхэлэй поселогуудта, аймагай түб тосхонуудта — гэр байрын коммунальна эмхинүүдээр, үйлсэнүүд болон байрын гэрнүүдээр, хүдөө нютагуудта — һуурин газарнуудаар үнгэргэхэ, тиихэдээ ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудтай урдань зүбшэн хэлсэгдэһэнэй ёһоор үнгэргэгдэхэ.

Эрхэтэд паспортнуудые абахын тула иимэ документ бэлдэхэ ёһотой:

а) тусхай түхэлэй мэдүүлгэ. Тэрэнь эрхэтэдэй өөһэдэйнь гараар бэшэгдэжэ, бүхы асуудалнуудта дүүрэн харюу үгтэхэ зэргэтэй;

б) түрэһэн тухай үнэмшэлгэ. Хэрбээ эрхэтэдтэ түрэһэн тухай үнэмшэлгын үгы байгаа һаань, тиимэ үнэмшэлгые хоёрдохёо абахын тула ажаһуудаг газарайнгаа ЗАГС-ын органуудта хандаха зэргэтэй. ЗАГС-ын органуудта түрэһэн тухай үнэмшэлгын үгы байгаа һаань, ямар сагта, хаана түрэһые гэршэлһэн бусад документнүүдэй үндэһөөр паспорт үгтэхэ тухай асуудал дотоодын хэрэгүүдэй органуудта харагдажа үзэгдэхэ ёһотой;

в) малгайгүйгөөр сээжэ бэээ абхуулһан хоёр фотокарточка хэрэгтэй. Нюдэнэй шэл саг үргэлжэ зүүдэг хүнүүд заатагүй нюдэнэйнгээ шэл зүүжэ дүрсөө буулгуулха. 50х60 миллиметрэй хэмжээтэйгээр фотоательедэ буулгагдаһан фотокарточканууды паспортын тусхай аппарадта тааруулан отолхо шухала. Эрхэтэд шэнэ түхэлэй паспортда хэрэгтэй фото буулгуулхын тула фотоательедэ хандаха уялгатай. Холын хүдөө нютагуудта ажаһууһан эрхэтэдэй дүрэ буулгахын тула баталагдаһан графигай ёһоор фотографууд хүдөө гараха байна.

Эрхэтэд дурсагдаһан бүхы документнүүд болон фотокарточкануудые гэр байра ашагладаг конторонуудта домоуправлениннүүдтэ, хубиин гэртэй хүнүүдтэ дамжуулан үгэхэ юм. Хүдөө нютагуудтахи тосхонуудта ажаһуугшад ажалшадай депутадуудай сельскэ, поселково Соведүүдтэ дамжуулан үгэхэ байна. Тэдэнэй гүйсэкомууд ажалшадай документнүүдые дотоодын хэрэгүүдэй органуудта дам саашадань дамжуулха юм.

16 наһа гүйсэһэн эрхэтэдтэ, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдһээ табигдагшадта, тогтоогдоһон гуримай ёһоор, нэрэ обог болон эсэгынгээ нэрэ һэлгэгшэ хүнүүдтэ шэнэ паспорт хараалагдаһан бүхы ээлжээнһээ түрүүн тэрэ дары үгтэхэ байна.

Хурамхаанай аймагай Аргатын дунда һургуулида 800 гаран һурагшад һурана. Кружогууд, секцинүүд, ниитын хүдэлмэри — нэгэшье үхибүүн юумэ хэнгүй байхагүй гэһэн гуримтайгаар һургуулиин ажабайдал эмхидхэгдэнхэй.

Тус һургуулида дүй дүршэлтэй багшанар олон. Тэдэнэй дунда БурАССР-эй габьяата багшанар Валентин Буянтуевич Хышиктуев, Аюрзан Будаевич Будаин, РСФСР-эй габьяата багша Лина Лыгденовна Дамдинова гэгшэд болоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 5-дахи «В» класс ээлжээтэ хэшээлдээ. Классай хүтэлбэрилэгшэ — ород хэлэнэй багша Зоя Николаевна Коногорова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АЖАЛАЙ ВЕТЕРАНУУД ХҮДЭЛЬӨӨР

Пенсидэ гараһан хүнүүдые ажалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэ Ленинград хото ехэ анхарал хандуулдаг. Ямар ушарһаа тиигэнэб?

Манай орон дотор хүдэлмэришэд ходо дутуушаг байдаг. Тиимэһээ ехэ дүршэлтэй, дээгүүр мэргэжэлтэй ветерануудые өөһэдтөө үлөөхэ гэжэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүсэдэг байна. Энэ ушар пенсионернүүдтэшье таарамжатай: нэгэдэхеэр, олондо ашатай туһатай ажал хүниие бүри соггой хүхюутэй, наһыень үта болгодог гэжэ врачнууд үндэһэ баримтатайгаар баталан хэлэнэ; хоёрдохёор, материальна талаарнь пенсионертэ баһал ашагтай.

Ленинград хүн зонойнгоо талаар орон доторхи хоёрдохи хото, пенсионернүүдэйнгээ (700 мянган) тоогой талаар зургаанайнь нэгэ хуби болодог. Ленинградта энэ асуудал хайшан гээд шиидхэгдэнэб?

«Ажал олгохо даабаритай Ленинградай городской бюрое даагша Серафим Захаровай урда нэгэ наһажаал хүн һууба. Хөөрэлдөөнинь дүүрэжэ байһан янзатай. Токарь байһан аад, пенсионер болоһон Сергей Щегловой гүйлтаар хүдэлмэридэ абаха зууршалга тэрээндэ үгтэһэн юм.

— Би өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратайб, — гээд Сергей Шеглов хөөрэнэ. Зүгөөр 60 наһатай болоходоо, хабар пенсидэ гараа һэм. Заводтоо үлэжэ хүдэлэ гэдэгшье байгаа. Үлэжэшье болохо һэм, теэд пенсидэ гарахынгаа урдахана городой нүгөө захада шэнэ байра абаад, хүдэлмэридэ ябахадам холо болошоо, яһала горитой пенси абадагшье һаа, станогто хүдэлхэ дурамни дахяад хүрэдэг болонхой.

Энэмни ажал олгохо городской бюродо 1975 оной түрүүшын хахадта пенсионернүүдэй хандаһан хоёр мянган ушарай нэгэн байба.

Теэд Ленинград шэнги томо городто энэ тоо даншье ехэ бэшэ ааб даа. Ажалаа үргэлжэлүүлхые хүсэһэн пенсионернүүдэй олонхиин урда тээнь хүдэлжэ байһан предприятинуудтаа үлэдэг байһые хараада абаха хэрэгтэй. Социологүүдай суглуулһан мэдээнэй ёһоор, пенсионернүүдэй 75 процентнь хуушан ажалдаа үлэдэг, оройдоо дүрбэнэйнь нэгэ хуби элдэб шалтаганаар хүдэлмэрсэ һэлгэдэг байна. Предприятида удаан хүдэлһэн байха тума, пенсидэ гараһанай удаа бүри дуратайгаар тэндээ үлэдэг гэжэ элирэнхэй. Ажалладаг ленинградайхид — пенсионернүүдэй тоо һүүлэй арбан жэлэй турша соо таба дахин нэмээ. Материальна горитой урмашал эндэ бага бэшэ үүргэ дүүргэһэн байха. Жэшээлхэдэ, промышленна предприятинуудай мастернууд ба бригадирнуудай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхинүүдэй, худалдаа наймаанай болон бусад хэдэн һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй пенсидэ гараһанай һүүлээр хүдэлхыень зүбшөөгөө һаа, тэдэнэй хэды түхэриг олзо олоһонһоо дуулдыдангүй, пенсинь хүсэд түлэгдэдэг. Иимэ гурим тогтооһоной үрэ түргэнөөр харагдаа: мүнөө химическэ промышленностиин, машина бүтээлгын предприятинуудта, бусад зарим һалбаринуудта хүдэлдэг арбан хүн бүхэнэй нэгэниинь — пенсионер, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхинүүдтэ — арбанай дүрбэниинь пенсишье, салин хүлһэшье абадаг.

Ажалладаг пенсионернүүд ямар «аша туһа» хүргэнэб? Тэдэнэй олонхинь ажалайнгаа нормые 135-һаа 145 процентдэ хүрэтэр дүүргэдэг гээд бодото байдалһаа харагдана. Пенсионернүүдэй тон хүндэтэй байдаг тулаадань, тэдэниие һурган хүмүүжүүлэгшэд болгожо, залуушуулай дунда хүдэлгэхэ арга үйлэдбэриин захиргаанда, ниитын эмхинүүдтэ олгоно.

Харин пенсидэ гарагшад бултадаа элүүр саруун, ажал хэхэ хүсэд шадабаритай байха гэжэ багсаабал, эндүүрэл болохо байгаа. Пенсионернүүдые шадаха зэргээрнь ажалда хабаадуулхын тула юун хэгдэнэб? Пластмассаар прибернүүдые бүтээдэг тусхай завод Ленинградта эмхидхэгдэнхэй. Эндэ ехэ мэргэжэл шадабари хэрэгтэй бэшэ, бар хүсэн ехээр гаргагдадаггүй. Тиимэһээ хүндэ ажал хэжэ шадахагүйшье пенсионернүүд эндэ хүдэлхэеэ дуратайгаар ородог.

Пенсионернүүдэй гэртээ һуугаад хэхэ хүдэлмэри оёдолой зарим нэгэдэлнүүд эмхидхэһэн байна. Ехээр хүсэ гаргангүй, тусхай ехэ мэргэжэлшьегүй һаа, бүтээжэ боломсор жэжэ захилнуудые тэдэндэ даалгадаг, оёдолой машинануудаар хангадаг юм. Хэһэнэйнь зэргээр түлөөһэн үгтэдэг. Бүтээхэдэ орёо бэшэ продукци гаргадаг тусхай участогууд промышленна хэдэ хэдэн предприятинуудта эмхидхэгдэнэ.

Пенсионернүүдые ажалда эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэрэгтэ Ленгорсоведэй социальна тэдхэмжын таһаг шухала үүргэ дүүргэнэ.

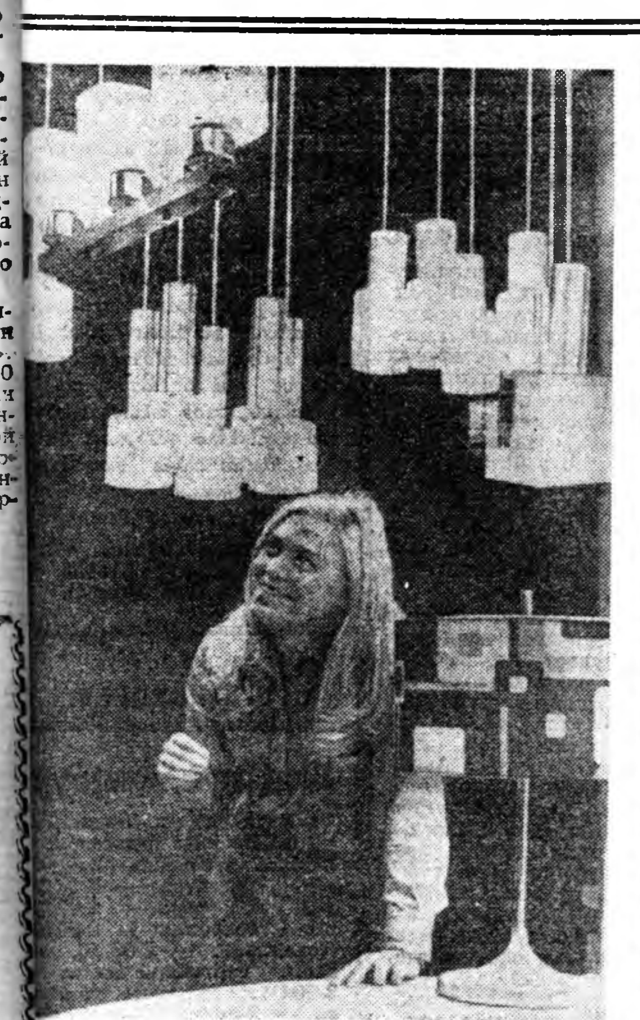
— Гэхэ зуура, энэ асуудал үшөөл хүсэд шиидхэгдээдүй: ажал хэхэ шадалаар бага болоһон пенсионернүүдые хүдэлмэреэр хангахын тула эмхидхэлэй ехэхэн оролдолго гаргаха, материальна горитой гаргаша хэхэ хэрэгтэй болоно, — гээд таһагые даагшын орлогшо Владимир Торопов мэдүүлнэ.

— Тэрээнһээ гадна, хүдэлдэггүй пенсионернүүдэй дунда урдын инженернүүд, техникүүд, ондоошье мэргэжэлнүүдтэй хүнүүд нилээд олон. Тэдэниие бүри олоор хүдэлгэхэ арга боломжо мүнөөдөө багашаг байһаар.

Харин предприяти, албан зургаан болон бусад эмхинүүдтэ олон пенсионернүүд ниитын уялга дүүргэжэ, эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Ажал олгодог тэрэ бюродо штатна бэшэ инспекторнууд-пенсионернууд бии юм. Ажалай ветерануудай, сценын ветерануудай клубууд, мэргэжэл шадабаряараа нэгэдэгшэдэй клубууд соёлой олонхи ордонуудай, байшангуудай дэргэдэ эмхидхэгдэнхэй.

Жэшээлхэдэ, тиимэ клубуудай гэшүүд залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, уран һайханай һонирхолтой программануудые гүйсэдхэдэг байна. Тобшоор хэлэбэл, пенсидэ гараһан хүнүүд олониитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана.

Александр ЗАНИН,
АПН-эй корр.

...аллинай «Эстопласт» завод — светильнигүүдые үйлэрилгээр орон дотороо түрүү предприятинуудай тоодо ордог. Конструкторнууд шэнэ түхэлэй светильнигүүдые гаргажа байдаг. Заводой бүтээн гаргадаг зүйлнүүдэй 40 процентнь гүрэнэй Шапарай тэмдэгтэй. Предприятиин коллектив табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой хүдэлмэрилэгшэ Регина Прийшэнэ светильнигүүдые хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД АЛЬГАА ТАШАБА

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой арадай драмын театр А. Арбузовай «Старомодная камедия» гэһэн зүжэг харуулба. Энэ зүжэг театрай коллективтэ арба гаран жэлэй туршада наада табилсадаг, заводой үнинэй хүдэлмэришэд үбгэ һамган Ложеницинтанай бенефисдэ зорюулагдан табигдаа.

Владислав Александрович өөрөө арадай ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдэй цехтэ хүдэлдэг. Энэ нүхэрнай эрхим хүдэлмэришэн, эдэбхитэй бэрхэ хүн. Тэрэ һүүлэй үедэ «1973 оной социалис мүрысөөнэй илагша» гэһэн тэмдэгээр, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ габшагайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө медаляар шагнагдаһан байна. Нүхэр Ложеницин бэрхэ хүдэлмэришэн байхаһаа гадуур цехэй профорг. Тиихэдэ Владислав Александровичай һамганиинь түмэр харгын эмнэлгын газарта профорганизациин комитедэй түрүүлэгшэ юм. В. А. Ложеницин профсоюзайнгаа соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг тула ВЦСПС-эй тэмдэгээр шагнагданхай.

Тус зүжэгые театрай режиссёр А. А. Бурков табяа.

Манай корр.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ОРОНОЙ ТҮРҮҮШЫН КАФЕДРА

СОФИ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ дээдэ машинно электро-техническэ институдай металл болон металл шэнжэлдэг кафедрын байгуулагдаһаар 30 жэлэй ой гүйсэбэ.

Энэ хадаа болгар металлургида өөрын кадрнуудые бэлдэжэ эхилһэн ороной түрүүшын кафедра болоно.

Кафедрые түрүүшын мэргэжэлтэдэй дүүргэжэ гараһан сагһаа хойшо эндэһээ 1400 хүн диплом абаһан байна. Студентнэрэй дипломно хүдэлмэриин 70 процентын заводуудта хэрэглэгдэдэг байһые онсо тэмдэглэмээр.

БАРИЛГАШАД ЭЛИДХЭНЭ

БУДАПЕШТ. Венгриин Арадай Республикын барилгашадай байдалда шухала удха шанартай хэрэг болоо. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр байрын гэр барилгын 15 жэлдэ хараалагдаһан программа дүүргээ. Энэ саг соо 1 миллион байра баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

Гэр баридаг хүсэтэ индустриин байгуулаагүй, томо блогтой, панельтэ гэр барихадаа, түрүү совет дүй дүршэл хэрэглээгүй һаа, байрын гэр барилгада иимэ ехэ амжалта туйлагдахагүй һэн. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ Советскэ Союзай туһаламжаар Венгридэ гэр барилгын мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмэ арбан комбинат баригдаа. Эдэнь жэл соо 25 мянган гэр байра бодхоохо үйлэдбэриин хүсэтэй.

Уласхоорондын шэнжэлэл

СОЦИАЛИС ЗАМ ШЭЛЭБЭ

Декабриин 21-дэ үнгэргэгдэһэн бүгэдэ нииитын асуулта дээрэ Мадагаскарай арад зоной диилэнхи олон хоёр документ һайшаан дэмжэбэ. Малагасиин Демократическа Республикын (энэ гүрэн мүнөө иигэжэ нэрлэгдээ) шэнэ конституциин проект ба правительствынгаа программна документ — Малагасиин социалис революциин түүхэтэ бэшэгые, мүн гүрэнэй ба правительствын толгойлогшо Дидье Рацирак гэгшые мэдэрэн дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Бүгэдэ нииитын асуултын үрэ дүнгэй удха шанарта ямаршье үлүү сэгнэлтэ үгэхын аргагүй. Зүгөөр наһаа хүсэһэн малагасиец бүхэн өөрынгөө үнэн сэдьхэлһээ социализм капитализм хоёрой али нэгые шэлэхэ байһан. Энэ ороной арад зон социалис замаар хүгжэлтые һайшаан дэмжэхэ гү, али буруушаан зайсаха хоёрой нэгые һунгаха баатай болоо. Бодото хэрэгэй тулажа ерээд байхада, социалис замаар хүгжэлтэ шэлэгдээ.

Социальна ямар байгуулалта тогтоохо талаар оронойнь хүтэлбэрилэгшэдэй арад зонтоёо зүбшэхэ болоһондо хүндэ ехэтэй шалтагаан бии юм. 1972 оной май һарада үргэн нииитэ арад зонойнь хүдэлөөгөөр империалистнуудтай холбоо барисаатай болоһон Циранана гэгшын журам усадхагдаһан.

Гэбэшье эндэхи хархис хүсэнүүд тэрэ журамай усадхагдаһанайшье һүүлээр оронoo хүгжэлтын түрүү замда оруулхагүйе, социальна хубилалтануудта хүргэхэгүйе, бүхы шадалаараа оролдоһон байна. Мадагаскарай түрүү үзэлтэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндые унагааха зорилгоор һүүлэй хэдэн жэлэй туршада идхалгын хорото хүдэлмэри хэгдэһэн. Үндэһэ баримтагүй худал хуурмаг мэдээсэлнүүд дэлгэрһэн, элдэб заналта болон экономическа хорото ябуулганууд хэгдэһэн байха. Империалистнууд нютагай этгээдүүдые хэрэглэн, энэ жэлэй февраль һарада гүрэнэйнь ба правительствын толгойлогшо, политическэ элитэ ажал ябуулагша байһан Р. Рацимандрава гэгшые алуулһан юм.

Малагас арад өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанхай бодото байдалай дайсадта шанга сохилто үгэбэ. Оронойнь түрүү үзэлтэй хүсэнүүд политическэ талаар тон зүб хараа бодол баримталжа, национальна бэеэ даанхай байдал бэхижүүлхын түлөө үнэн сэхэ тэмсэлшэ, хоёрдохи рангын капитан Дидье Рацираку гэгшые гүрэн түрынгөө хүтэлбэридэ табиба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Малагасиин гүрэнэй ажабайдалда хэгдэһэн социальна тон шухала хубилалта, дабшалтанууд энэ хүнэй нэрэтэй холбоотой юм. Тодорхойлон хэлэбэл, оронойнь газар дээрэ байһан хариин сэрэгэй баазануудые усадхалга, банкнууд болон хариин томо монополинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абалга, ЮАР-ай үндэһэ яһанай илгаа гаргагшад ба Израилиин сионистнуудтай холбоо барисаагаа таһалалга, дэлхэйн түрүү үзэлтэй ба эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдтэй, нэн түрүүн Советскэ Союзтай харилсаа холбоо тогтоолго болоно.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн бүгэдэ нииитын асуултын үрэ дүнгүүд хадаа оронойнь политическэ үйлэ хэрэгүүдэй зүб хойшолонгууд болоно. Юрын ажалшадай аша туһада харюусажа, социальна хүгжэлтэ түргөөр асарха нииитын байгуулалта малагас арад өөрөө шэлэн абаа бшуу. «Шэлэжэ абтаһан хүгжэлтын социалис зам хубилалтада орохогүй» гэжэ МДР-эй конституци дотор онсо тэмдэглэгдэнэ. Гүрэн түрын засаг сүм ажалша арадай гарта үгтэнэ, үйлэдбэрилгын гол хэрэгсэлнүүд нииитын зөөри болгогдон соносхогдобо, аграрна асуудалые шиидхэхэ арга зам. тодорхой хэмжээнүүд хараалагдажа байна. Республикын гражданинууд ажал хэхэ, эрдэмдэ һураха эрхээр, демократическа эрхэ сүлөөгөөр хангагдажа, «хүн бүхэнһөө — арга шадабариинь зэргээр, хүн бүхэндэ — хэһэнэйнь зэргээр» гэһэн ёһо гурим соносхогдохонь.

Мадагаскар орон дээгүүр шэнэ ажабайдалай толон сасаржа эхилээ. Гэбэшье арад зонойнь һайшаан дэмжэһэн социальна хубилалтануудай программые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө үшөө удаан, тэсэбэри ехэтэй тэмсэл хэхэ хэрэгтэй.

АРГЕНТИНЫН БЭРХЭШЭЭЛТЭ ҮДЭРНҮҮД

Аргентинын ажабайдалай хэдэн үдэр тэсэбэри ехэтэйгээр хүлеэлтын оршон байдалда үнгэрбэ: генерал Капельнни гэгшээр толгойлогдоһон агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй хархис үзэлтэй дээдэ зиндаагай офицернүүдэй декабриин 18-да үүсхэһэн буһалгаан юугээр дүүрэхэ байгааб? Ниислэл хотын аэродром, хоёр авиабаза ба радиостанци эзэмдэн абаһан буһалгаашад президент Мария Эстела Мартинес де Перондо тушаалһаа бууха эрилтэ табяа.

Аргентинын олонниитэ гүрэнэй урбалта хэхэ гэһэн энэ һэдэлгые эрид шууд буруушааба. Оронойнь политическэ олохон партинууд, тэрэ тоодо коммунистнууд, профсоюзуудай нэгэдэлнүүд. парламентын депутадууд буһалгаашадай хэһэн ябуулгые буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй, мүн тэрэшэлэн арад зоной зүгһөө дэмжэлгын үгы байһание ойлгоходоо, буһалгаашад бэеэ тушааха баатай болоо.

Аргентинэдэ гүрэнэй урбалта хэхэ гэһэн һэдэлгэ хадаа энэ ороной политическэ байдалда арсалдаанай бии байһание гэршэлэн харуулна. Иимэ байдалай бүхы бэрхэшээлые ойлгохын тула энэ орондо һүүлэй хоёр жэлэй туршада үргэлжэлһэн үйлэ хэрэгүүдые хараада абаха хэрэгтэй. 1973 оной сентябрь соо генерал Пероной толгойлһон правительство Аргентинын гүрэнэй засаг бариа һэн. Тус правительство национальна бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлгэдэ, социально-экономическа хубилалтада, социалис оронуудтай харилсаа холбоогоо хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан хараа шэглэл баримталжа эхилһэн. Томо капиталай ба газарай эзэд-баяшуулай түлөөлэгшэд Пероной ажал ябуулгада дурагүй байһан. Олониитын дунда, политическэ партинууд ба профсоюзуудай зүгһөө Пероной дэмжэлгэтэй байһание хараада абажа, тэдэнэр президентын политикада эсэргүү тэмсэл сэхэ хэхэеэ айдаг һэн. 1974 оной июньдэ президент Пероной наһа бараһан хойно баруунай үзэл баримталдаг хүсэнүүд, тэдээнтэй харилсаа холбоотой хариин монополинууд добтолгодо орохо гэжэ шиидээ. Тэдэнэй хүсэл эрмэлзэл ямар уг зорилготой байгааб гэхэдэ, монополистнууд болон газарай эзэд-баяшуулай аша туһада гүрэнэй урбалта хээд, өөһэдтөө таатай засаг тогтоогоод, аргентин арадай демократическа туйлалтануудые үгы хэхэ. Хэрбээ амжалта туйлаад байгаа һаа, «һунгалта үнгэргэхые түсэблэнэгүйбди, коммунизмда эсэргүү национальна правительство байгуулхые дурадханабди» гэжэ буһалгаа хэгшэдэй мэдүүлгэ хэһэн ушар дэмы бэшэ.

Буһалгаашадай панхаруутан бэеэ тушаагаашье һаа, оронойнь байдал тон орёо, бэрхэшээл ехэтэй байһаар. Аргентинын коммунис партиин орган — «Нуэтра Палабра» газетын бэшэһэнэй ёһоор, гүрэнэй урбалта болохо аюул үшөө зайсуулагдаадүй, хархис этгээдүүд хэдыдэшье добтолгодо орожо магад. Демократическа хүсэнүүд өөһэдынгөө хүсэ шадал нэгэдүүлэн бодобол, хархис этгээдүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ илалта туйлажа шадаха. Тохёолдоһон бэрхэшээлтэ байдалай аюултай байһание хараада абан, имагтал политическэ партинуудай ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн правительство генерал Пероной хараалһан демократическа хараа шугамые үргэлжэлүүлжэ шадаха гээд коммунис парти заана.

А. ОСИПОВ,
А. МЕДВЕДЕНКО.
(ТАСС).

УНШАГТЫ, һонирхохол байхат

ЭРЕЭН ГҮРӨӨҺЭНЭЙ УРДАҺАА...

Суматра аралай нэгэ һууринда ажаһуугшад нютагайнгаа хоёр хүнэй ойһоо эреэн гүрөөһэ олзотой бусажа ерэхэдэнь ехэл баярлабад. Ушарынь юун болоһон байгааб гэхэдэ, тэдэ хоёр хүнэй буртаг бүтүү джунгли ойдо түлеэ бэлдэжэ байтарнь, гэнтэ эреэн гүрөөһэн гүйжэ ерэбэ. Гартаа хутагаһаа бэшэ зэмсэггүй тэдэ хоёр галзуурһан эреэн гүрөөһэнтэй бүхы шадалаараа тулалдажа оробод. Тиигэжэ байһаар энэ һүрэтэ арьятание хутагаар ухэтэрын хадхажа үдибэ. Тосхоной хүн зоной баярлаханшье гайхалгүй һэн. Хүнүүд хээрэ поли дээрэ хүдэлхэеэ ошоходоо энэ эреэн гүрөөһэнһөө айхаяа болибо ха юм.

ШУЛУУН ЗЭМСЭГТЭ ҮЕЫН СУУРЯАН

Филиппинын ниислэл Манила хотоһоо 800 километрэй газарта Минданао арал дээрэ тасадай гэжэ бүри эртэ урдын үгсаатан олдоо. Эдэнэр эрэшүүл, эхэнэрнүүд. үхибүүдтэеэ оройдоол 25 хүн. Шулуугаар хэһэн зэр зэмсэгтэй, хадын агы нүхэн соо ажаһуудаг, имагтал ургамалай үндэһөөр хоол хэдэг зон байба. Тасадай үгсаатан агнуури хэхэ. газар ажал эрхилхэ гээшые оройдоо мэдэхэгүй, ондоо хүн зонтой ямаршье холбоогүй, дэлхэй дээрэ юунэйшье боложо байһые мэдэхэгүй зон байна. «Иимэ эртэ урдын үгсаатанай олдоһон ушар хадаа манай энэ зуун жэлэй тон ехэ удха шанартай антропологическа нээлтэ болоно» гэжэ эрдэмтэд тоолоно.

ЭЛЬЭН ГУБИИН ААША

Жэшээнь, Москвада август һара соо саһанай орошоо һаань, тэндэхи зон гайхахын ехээр гайхалсахал даа. Тэрээн шэнги ушар элһэн губита Сахарын Бешара гэжэ газарта үзэгдөө. Хододоо ган гасуур байдаг шатама халуун эндэхи нютагта энэ үедэ бороогой орохо гээшэ үзэгдөө дуулдагүй ушар байгаа. Тиигэбэшье эндэхи Алжирай сүл губиин дунда байдаг Бешара хото дээрэ гэнтэ аадарай үүлэнүүд сугларжа, 15 час үлүүтэй саг соо бороо шааяа. Байгаалиин иимэ һонирхолтой ушар эндэ хоёрдохёо үзэгдэбэ. Байгша оной үнгэрһэн хабар Бешара багта гэнтэ ехэ үһатай аадар адхаржа, үзэгдөөгүй ехэ үер болоо һэн.

«ДИВААЖАНАЙ» ОРОНҺОО ЗУГАДАЛГА

Хүнэй жаргалаа олохо орон гээшэ Израилиин удамаршад оронoo нэрлэдэг ааб даа. Тэд эндэһээ бүри һайн ажабайдал бэдэржэ, ондоо тээшээ зугадан арилагшадай тоо жэл бүри олошорно. Хэрбээ 1973 ондо баримталагдаһан мэдээнэй ёһоор, Израильһаа 13 мянган хүн гаража ошоо һаа, харин нёдондо эндэһээ 21 мянган хүн ондоо оронуудта нүүжэ ошоһон байна. Энэ жэлэй түрүүшын хахадта Израильһаа гаража ошогшодой тоонь тэндэ ажаһуухаар ондоо тээһээ ерэгшэдһээ олон байба. Израилиин «диваажанһаа» зугадагшадай тоодо залуушуул ехэ олон боложо байна.

УРГАЖА БАЙҺАН АРАЛ

Огасавара архипелагай нэгэ багахан, хайша хайшаа оройдоол 20 дүрбэлжэн километр болодог Иото арал Японой геофизигүүдэй анхарал татадаг болонхой. Энэ арал гайхалтай түргөөр ехэ боложо байна. Тиихэдээ гол түлэб өөдөө ургана. Жэл бүри Иото аралай газарынь өөдөө 30 сантиметр нэмэнэ. Һүүлэй хорин жэл соо энэ аралай зарим газарынь далайн нюруунһаа дээшээ 12 метр хүрэтэр үндыгөө. Ушарынь, юуб гэхэдэ, энэ арал вулканһа ходо хүдэлжэ байдаг газарта оршодог юм. Саашадаа иигэжэ байбал, эндэ айхабтар хүсэтэй вулканай тэһэрэлгэ боложо болохо аюул бии гэжэ тэрэние шэнжэлһэн мэргэжэлтэд элидхэл соогоо бэшэнэ.

(«Азия и Африка — сегодня» гэһэн журналһаа абтаба).

ТОБШОХОНООР

САНЫН ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ ШАНГА ТЭМСЭЛ БОЛОНО

Республикымнай эрхим бэрхэ санашадай мүрысөөн Кабанскын аймагай Селенгинск тосхоной оршон тойрондо боложо дүүрэбэ. 60 гаран эрэшүүл, 50-яад эхэнэр энээндэ хабаадаһан байна.

Түрүүшын үдэр наһатай дулаан, һалхигүй зохид байжа, санашад үндэр дүнгүүдые харуулһан байха юм. Эхэнэрнүүд 5 километрэй зайда урилдаа.

Зүүн-Сибиириин технологическа институдай студентка спортын мастерта кандидат Татьяна Вострикова түрүүлэн санын зүргэ харгы дээрэ гаража, хурдан солбоноор урагшаа харайлгаба. Фиништэ хүрэжэ ерэхэдэнь, секундомернууд 20 минута 18 секунда саг харуулба. Удаань олон басагад урилдаашье, тэрэнэй дүнгые һайжаруулжа шадаагүй.

Тус институдай багша, үнинэй бэрхэ санашан Надежда Вершинина бушуу түргөөр һолжорон, энэ зайе 19 минута 51 секунда соо гаталжа. нэгэдэхи һуури эзэлбэ. ВСТИ-гэй студент басаган Людмила Малофеева, «Спартагай» түлөөлэгшэ Надежда Бабкина гэгшэд адли саг соо энэ зайе гаталһан байна — 20 минута 53 секунда.

Үглөөдэрынь 10 километртэ мүрысөө. Эндэ Татьяна Вострикова илаба. Л. Малофеева хоёрдохи һуури эзэлээ.

Нёдондо жэл илажа гараһан Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой санашан Василий Смирнов 15 километртэ түрүүлэн гаража, энэ зайе 52,44 минута соо гаталһан байна. Удаан саг соо энэ дүнгынь эрхим байба. Тиин Буряадай багшанарай институдай студент Валерий Игнатлеев урда тээнь гараһан спортсменүүдһээ бушуу түргөөр гаталжа, 52 минута 12 секунда саг харуулан, илаһан байна. Тус институдай түлөөлэгшэ Георгий Савельев хоёрдохи һуури эзэлээ.

30 километр. Багшанарай институдай студент Валерий Мироманов эндэ шалгаржа, чемпион болоһон байна.

— Спортын үбэлэй хаһа сагай һая эхилжэ байгаашье һаань, яһала һайн дүнгүүд харуулагдаа. Мүрысөөнэй дүнгөөр ерэхэ жэлэй январь һарын эхеэр Южно-Сахалинск хотодо үнгэргэгдэхэ зонын мүрысөөндэ хабаадаха санашадаймнай суглуулагдамал команда бүридүүлэгдэхэ байна, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судьягай орлогшо Н. Н. Иванов хөөрэнэ.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ БАЙБА

Манай Далахайн совхозой түб һуурин Утаата тосхондо һаяхан һонирхолтой нэгэ ушар болобо. Юуб гэхэдэ, эндэ найман жэлэй һургуулиин шэнэ байшан баригдажа, сентябриин 1-дэ ашаглалгада оруулагдаһан юм. Тэрэнэй спортын залай досоото талын түхеэрэлгэ мүнөө дүүргэгдэһэн байна. Спортын шэнэхэн түхеэрэлгэ хэдэн мянгаад түхэригтэ абтаа. Һургуулиин байшан, спортын зал совхозой мүнгэ зөөреэр бодхоогдонхой.

Спортын шэнэ зал баяр ёһололой оршон байдалда нээгдэбэ. Хүршэ дүрбэн совхозой — Далахайн. Санагын, Енгорбойн, Дүтэлүүрэй совхозуудай, һургуулинуудай спортсменүүд энэ баяр ёһололдо сугларһан байна. Тэдэнэр барилдаагаар, волейболоор, шатар наадалгаар хоёр үдэрэй туршада хаба шадалаа туршаһан байха юм. Нютагай хүн зон олоороо — хүгшэн, залуугүй сугларжа, шамбай шираг хүбүүдэй барилдахые, волейбол наадахые ехэтэ һонирхон хаража, сэдьхэлээ ханаба. Тиимэ байха ёһотойшье даа. Юуб гэбэл, энээнһээ урда сагта манай нютагта спортын мүрысөөн үбэлэй үедэ нэгэтэшье болоогүй юм.

Спортсменүүд хоёр үдэрэй туршада үсэд шангаар тулалдажа, эрхимүүдынь элирэн гараа. Волейболоор мүрысэгшэдэй дундаһаа Санагын дунда һургуулиин хүбүүд болон басагадай команданууд шалгарба. Хүндэ шэгнүүртэй барилдаашадай (80 килограммһаа дээшээ) дундаһаа Далахайн совхозой түлөөлэгшэ Илья Жалсанов илажа гараа. Санагын совхозой барилдаашан нүхэр Дылыков хоёрдохи һуури эзэлбэ. Хүнгэн шэгнүүртэн сооһоо Далахайн совхозой главна зоотехник Бадмажаб Гонжипов, мүн энэл совхозой лугомелиоративна отрядай начальник Дымбрыл Доржиев гэгшэд шалгаржа, нэгэдэхи ба хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн байна. Шатаршадай дундаһаа мүн лэ Далахайн совхозой команда эрхимлэһэн байха юм.

Волейбол болон шатараар мүрысэжэ, илаһан командануудта физкультура ба спортын аймагай комитедэй Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Барилдаагаар илажа. нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн спортсменүүдтэ мүн Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

Иигэжэ совхозоймнай түбтэ хоёр үдэрэй туршада хүхюутэй зугаатай байгаа. Спортсменүүдэй мүрысөөе физкультура ба спортын аймагай комитет, Далахайн совхозой ВЛКСМ-эй комитет шадамар һайнаар эмхидхэн үнгэргэбэ. Мүрысөө эмхидхэгшэдтэ, тэрээндэ хабаадалсаһан спортсменүүдтэ манай совхозой хүдэлмэришэд, илангаяа үбгэд, хүгшэд ехэ баяр баясхалан хүргөөд, иимэ һонирхолтой нааданууды саашадаашье манайда эмхидхэжэ байхыень хүсэбэ.

П. ДЫМБРЫЛОВ,
пенсионер.
Захааминай аймаг.

«Өөрөөшье саһахан...» Д. НИМАЕВАИ фотоэтюд.

СПОРТ

КОНЬКИ. «Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө конькигаар урилдалгаар Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Благовещенск хотодо боложо дүүрэбэ, Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэр эндэ һайнаар мүрысэһэн байна. РСФСР-эй залуушуулай суглуулагдамал командын гэшүүн Павел Пегов 500 метрэй зайе 43,2 секунда соо гаталжа эрхимлээ. Василий Соколовский оройдоол 0,2 секундаар тэрээндэ гартажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

ВСТИ-гэй багша, спортын мастер Маргарита Журкина Алас-Дурна зүгэй эрхим бэрхэ конькишадай нэгэн гэжэ тоологдохо ёһоороол тоологдоно. Гэбэшье энэ удаада олон зүйлөөр хоёрдохи һуури эзэлбэ. Пегов Соколовский хоёр «Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө РСФСР-эй түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадахын тула Коломно ошохоёо мордобо.

ВОЛЕЙБОЛ. КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдажа, техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һурагшадай дунда волейболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн гурбан үдэр соо Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи, 2-дохи, 7-дохи, 13-дахи ГПТУ-нуудай спортын зал соо боложо дүүрэбэ. 26 команда энэ мүрысөөндэ хабаадаа.

7-дохи ГПТУ-гай ерээдүйн барилгашад басагадай дундаһаа шалгарба. Эдэнэр 11-дэхи ГПТУ-гай спортсменкэнүүдые 2:1 тоотойгоор шүүжэ, 1-дэхи һуури эзэлээ.

Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной 4-дэхи СПТУ-гай волейболистнууд һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулаа. Эдэнэр бүхы уулзалгадаа шүүжэ, хүбүүдэй дундаһаа түрүүшынхээ чемпионууд болоһон байна.

Спартакиадада хоёр зүйлөөр мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. 7-дохи ГПТУ-гай басагад. 15-дахи ГПТУ-гай хүбүүд түрүү һуури эзэлжэ ябана. Спартакиада үргэлжэлһөөр.

Б. МИРОМАНОВ.

НҮХЭР ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

Петропавловка тосхоной ба Зэдэ станциин волейболистнууд мүрысэдэг болоһоор үнинэй. Энэ жэлдэ суглуулагдамал командануудай хоорондо нүхэр ёһоной табан уулзалга боложо үнгэрөө. Һаяын үдэрнүүдтэ эдэ командануудай түлөөлэгшэд дахинаа нааданай талмай дээрэ уулзаба.

Зэдынхид 3:0 гэһэн тоотойгоор нүгөөдэ командаяа шүүжэ, амжалта туйлаа. В. Капрынин, А. Шарган, М. Шатуленко гэгшэд шалгаржа гараба.

АЙМАГАЙ МҮРЫСӨӨНДЭ

ДОСААФ-ай аймагай комитедэй түрүү һуури эзэлхын түлөө СПТУ-гай барилдаашадай ээлжээтэ мүрысөөн һаяшаг боложо үнгэрбэ. Республикын мүрысөөндэ хабаадалсаха суглуулагдамал командын гэшүүд эндэ тодорхойлогдоһон байна. Нааданда 8 команда хабаадалсажа, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой барилдаашад түрүүшын һуури эзэлбэ. Гэгээтын волейболистнууд 2-дохи һууриди гараба.

Гэгээтэһээ Ц. Цыренов, Ц. Аюшеев, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозһоо Ц. Дашиев, В. Гомбоев, Оёор тосхонһоо Ю. Дондоев, Ю. Гомбоев, 4-дэхи СПТУ-гай Н. Корнаков гэгшэд өөһэдынгөө шэгнүүрнүүдтэ чемпионууд боложо тодорбо.

С. ВАМПИЛОВА.

телефон · телеграф · радио ХИЛЫН СААНАҺАА

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй СССР-эй правительственна делегациин хани ёһоной албанай хэрэгээр Турцида ерээд байһан тухай гадаадын хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Совет-түүрэг экономическа харилсаанай үндэһөөр баригдаһан Искендерунска металлургическа заводые нээлгын баяр ёһололдо хабаадахаяа делегаци Турциин Республикын правительствын уряалаар эндэ ерэһэн байгаа. А. Н. Косыгин Турциин премьер-министр С. Демирельтэй уулзажа хөөрэлдэбэ. Советскэ Союзай, Турциин аша туһада хабаатай уласхоорондын асуудалнууд, мүн совет-түүрэг харилсанай асуудалнууд энэ хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

«ТУ-144» гэжэ совет пассажирска абяанһаа түргөөр ниидэдэг самолёдой Москваһаа Алма-Ата руу ниидээд, һөөргөө бусаһан тухайнь дэлхэйн хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Абяанһаа түргөөр ниидэлгын дэлхэй дээрэхи түрүүшын линии энэ ниидэлгээр нээгдэбэ гээшэ гээд Англиин «Дейли мейл» газетэ тэмдэглэнэ.

Экономическа ба эрдэм, техникын харилсаанай талаар совет-болгариин правительстванууд хоорондын комиссиин ээлжээтэ заседаниин Москвада нээгдэһэн тухай Болгариин газетэнүүд бэшэнэ. СССР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи харилсаае али бүхы талаарнь хүгжөөхэ гэһэн КПСС-эй ба БКП-гэй бэелүүлдэг политика комиссиин шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ ехэ туһа хүргэнэ гэжэ «Работническо дело» газетэ тэмдэглэнэ.

Социалис оронуудта түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан тухайнь социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай газетэнүүд бэшэнэ.

1975 ондо республика дотор электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ урда жэлэйхиһээ 30 процентээр дээшэлээ гээд Вьетнамай «Нян зан» газетэ мэдээсэнэ.

Урда Африкын сагаан шарайтай үсөөхэн хүн зоной үргэнөөр дэмжэдэг Анголодохи хархис үзэлтэй бүлэглэлнүүдые Холбоото Штадууд тухирхадаа, Африкын бусад гүрэнүүдэй хүн зоной байдалда һаад тойбо ушаруулна гээд «Вашингтон пост» газетэ Анголодо Холбоото Штадуудай хамааралсалгые шэнжэлэн бэшэнэ.

Ливандахи, Омандахи, Португалидахи, Аргентинэдэхи байдал тухай, Лаосой ба Таиландын хилэ дээрэхи түгшүүрилтэй байдал тухай газетэнүүд мэдээсэнэ.

(ТАСС).

СОФИ

СОФИДА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков Гадаадын оронуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоодог совет бүлгэмүүдэй холбооной Президиумэй түрүүлэгшэ З. М. Кругловатай уулзажа хөөрэлдэбэ.

Үнэн зүрхэнэй, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ Болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй ба Гадаадын оронуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоодог совет бүлгэмүүдэй холбооной харилсаае саашадань хүгжөөхэ тухай документнүүдтэ Софида гар табиһан ушарые Т. Живков үндэрөөр сэгнэбэ.

БКП-гэй Политбюрогой гэшүүн, болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Драгойчева, СССР-һээ НРБ-дэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский уулзалгын үедэ үгэ хэлэһэн байна.

ДЕЛИ

„КПИ-гэй „АЛТАН ОЙ“

ТАСС

Индиин Коммунис партиин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе Индиин ниислэл хотын ажалшад олоной хабаадалгатай митингээр тэмдэглэбэ. Улаан тугуудаар шэмэглэгдэнхэй «Пьярелал бхаван» гэжэ уужам ехэ зал соо сугларһан хүдэлмэришэд. таряашад, интеллигенциин түлөөлэгшэд КПИ-гэй Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ Ш. А. Данге, Национальна Соведэй Генеральна секретарь Раджешвара Рао ба партиин бусад хүтэлбэрилэгшэдэй президиумдэ ерэжэ һууханьдань, нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна. Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедһээ, бусад оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудһаа КПИ-гэй Национальна Соведтэ эльгээгдэһэн амаршалганууд уншагдаба. «КПИ-гэй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ ороной ажалшадай болон түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөнэй ажабайдалда шухала хэрэг болоно», — гэжэ Ш. А. Данге сугларагшадта хандан хэлэбэ. — Национальна сүлөөрэлгын, шэнэ, бэеэ дааһан байдалтай Индиие байгуулхын түлөө тэмсэлэй, ажалшадай аша туһа сахин хамгаалхын түлөө тэмсэлэй алдарта зам Индиин коммунистнууд гаталһан байна.

КАРАКАС

ГАЙХАМШАГ ДҮНГҮҮД

ТАСС

Венесуэлын коммунистнууд Советскэ Союзай коммунистнуудта, бүхы арадта дүлэтэ революционно амаршалга хүргэбэ. Үнгэрһэн жэлдэ ажал хүдэлмэридөө, эрдэм. техникын, соёл культурын талаар, эб найрамдалай ба арадуудай хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ шухала илалтануудые туйлаһаарнь эдэнэр үнэн зүрхэнһөө амаршална гээд Венесуэлын Коммунис партиин Генеральна секретарь Хесус Фариа мэдүүлээ.

1975 ондо уласхоорондын оршон байдалда шахардуу байдал һулаpуулха, амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһонууд үргэнөөр бэелүүлэгдэһэн байна гээд тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нииитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүд бүхы дэлхэйн арадуудта айхабтар ехэ үүргэ үзүүлнэ гээд тэрэ хэлээ.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй баруун хубидахи түрүүшын социалис гүрэнэй байгуулалтада Кубын арадай туйлаһан гайхамшаг амжалтануудые Кубын Коммунис партиин I съезд согсолһон байна гэжэ Х. Фариа тэмдэглэбэ. Энэ съезд гансал Кубын арадта бэшэ, харин Латинии Америкын ба бүмбэрсэг дэлхэйн бусад хубинуудтахи революционно-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ шухала удха шанартай хэрэг болоһон байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

АНГОЛОДО ЭСЭРГҮҮ ПОЛИТИКА

ТАСС

Коммунис байгуулалтада эсэргүү, зүрюу харша ээлжээтэ хорото муухай ябуулга хэхэдээ, Вьетнамда һүжэрөөһэн дайн байлдаандаал адли шуһата муухай хэрэг Холбоото Штадууд үүдхэхые һэдэжэ байна гээд «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ. Эндэ Анголо тухай хэлэгдэнэ. Хэрбээ энэ хэрэгтэ өөһэдыгөө хабаадуулхагүй гэбэл, Анголодо ЦРУ-гай ябуулга хизаарлахын түлөө дуугаа үгэһэн сенадта ехэ уялгатай байха зэргэтэйбди. Харин тиихэдэ правительствамнай энэ ороной дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахые шуухиран орожо байна.

Гэхэ зуура, Холбоото Штадууд үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг Урда Африкын Республикатай холбоо тогтоон. иимэ замда гаража байна бшуу. Байгаалиин баялигуудаар баян Анголо болон хара арьһатай хүн зонтой бүхы Африкые мэдэлдээ байлгаха гэнэ гээшэ гү? Теэд энэмнай уласхоорондын эрхэ ба уялгануудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Республика — ажалай вахтада» — суглуулбари. «Үндэр мэргэжэлтэй мастернууд» — Н. Ефимовэй фоторепортаж. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. Бултанай, хүн бүхэнэй хэрэг. «Бэдэрэлгынгээ хүдэлмэри үргэдхэхэбди» — П. Шобогоровой статья. Областной партийна конференциин делегат. «Һурган хүмүүжүүлэгшэ» — Г. Клепиковэй зураглал. Партийна ажабайдалай хронико. «Голодоһогүй үйлэдбэри» — АПН-эй статья.

Гурбадахи хуудаһанда. Ажалшадай бэшэгүүдээр бүридхэгдэбэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Уласхоорондын шэнжэлэл. Нютаг нютагай һонин. Акушернүүдэй конкурс тухай Д. Батоевой фоторепортаж. Хилын саана. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Москвагай үдэр» — баримтата фильм (үнгэтэ). 10.40 — «1975 оной эрдэм наукын туйлалтанууд» (үнгэтэ). 11.10 — «Объектив» (үнгэтэ). 11.40 — «Орленок» телестудиин концертын зал. Шэнэ жэлэй урдахи шэнжэлэл (үнгэтэ). 12.30 — Эдир харагшадай театр. «Аптека». «Голубые шары» — хүгжэмтэ зүжэг (үнгэтэ). 14.00 — Забһарлалга. 14.10 — «Шэнэ жэлээр, БАМ!» (үнгэтэ). 15.10 — Хоккей. «Питтсбург Пингвинз» — «Крылья Советов». США-һаа дамжуулга (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.10 — «Буряадай табан жэлэй литэ». 1975-дахи он.

«Орбита». 22.05 — «Король манежа» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 23.20 — Забһарлалга. 23.30 — «Объектив» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.10 — Декабристнуудай буһалгаанай 150 жэлэй ойдо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02591. Заказ № 01598.